OBSAH

1 ÚVOD 5
2 FORMY A OBSAHY MATERIÁLOV PRE VEREJNOSŤ 7
2.1 ANALYZOVANÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY 7
2.2 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PRE REALIZÁCIU PHRSR OBCE ŽELEZNÍK 10
2.3 DOKUMENTY SÚVISIACE S ROZVOJOM OBCE ŽELEZNÍK – ZAČLENENIE OBCE DO ÚZEMIA MAS TOPOĽA 17
3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE 18
3.1 HISTÓRIA OBCE 18
3.2 SYMBOLY OBCE 19
3.3 PRÍRODNÉ POMERY 20
3.4 VYUŽITIE KRAJINY OBCE 20
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 22
3.6 OBYVTEĽSTVO A ŠTRUKTÚRA OSÍDLENIA 23
3.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ 26
3.8 BÝVANIE – VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ 28
3.9 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE, ZDRUŽENIA A SPOLKY 29
3.10 ŠKOLSTVO 30
3.11 KULTÚRA A ŠPORT 30
3.12 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO 30
3.13 EKONOMIKA OBCE 31
3.14 SAMOSPRÁVA 31
3.15 TRH PRÁCE 32
3.16 TECHNICKÁ, TECHNOLOGICKÁ A DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA 32
4 IDENTIFIKÁCIA VONKAJŠÍCH FAKTOROV A ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V OBCI 33

© Vidiek, n. o.

5 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR 37
6 SWOT ANALÝZY 37

6.1 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVE DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE ŽELEZNÍK 42

7 VÍZIA OBCE ŽELEZNÍK 43

7.1 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE 43

8 PROGRAMOVÁ ČASŤ 44
9 EX-ANTE HODNOTENIE 47
10 REALIZAČNÁ ČASŤ 48
11 AKČNÝ PLÁN 50
12 FINANČNÁ ČASŤ 50
13 ZÁVER 52

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Štruktúra operačných programov 11
Tabuľka 2 Základná charakteristika obce 18
Tabuľka 3 Pôdny fond riešeného územia za rok 2014 21
Tabuľka 4 Vývoj počtu obyvateľov v obci Železník 23
Tabuľka 5 Vzdelanie 27
Tabuľka 6 Odvetvia hospodárstva 27
Tabuľka 7 Hospodáriace domácnosti 29
Tabuľka 8 Príjmy a výdavky obce 31
Tabuľka 9 Nezamestnanosť 32
Tabuľka 10 Technická infraštruktúra 32
Tabuľka 11 STEEP analýza 36
Tabuľka 12 Ex-post hodnotenie 37
Tabuľka 13 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v sociálnej oblasti 44
Tabuľka 14 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v hospodárskej oblasti 45
Tabuľka 15 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v environmentálnej oblasti 47
Tabuľka 16 Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024 49
Tabuľka 17 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení 50
Tabuľka 18 Postup tvorby PHRSR - záver 52

© Vidiek, n. o.

ZOZNAM PRÍLOH

PRÍLOHA Č. 1 AKČNÝ PLÁN 54

PRÍLOHA Č. 2 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK 60

PRÍLOHA Č. 3 POUŽITÁ LITERATÚRA 62

PRÍLOHA Č. 4 DOHODA O PARNERSTVE 63

© Vidiek, n. o.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŽELEZNÍK

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 -2024

Formulár č. 1 – Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Železník 2015 - 2024
Územné vymedzenie:	Prešovský kraj, okres Svidník, obec Železník ŠÚJ 519 987
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	11.12.2015
Dátum platnosti:	Od 2015 - 2024
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	14.12.2015

Zdroj: vlastné spracovanie

ŽELEZNÍK	
ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
Kraj:	Prešovský
Okres:	Svidník
Región:	Šariš
Poloha:	49°05’35”S 21°30’15”V
Nadmorská výška:	170 m.n.m.
Rozloha:	5,97 km² (597 ha)
Počet obyvateľov:	467 (31.12.2014)
Hustota obyvateľstva:	78,23 obyv./km²
NACIONÁLE	
PSČ:	087 01
ŠÚJ:	519 987
EČV:	SK
Tel. predvoľba:	+421-54
OFICIÁLNE ADRESY	
Adresa:	Obec Železník – Obecný úrad Železník 16 087 01 Giraltovce
Web:	www.zeleznik.sk
E–mail:	obeczeleznik@gmail.com
Telefón:	054/ 736 53 40
Fax:	054/ 736 53 40

© Vidiek, n. o.

1 ÚVOD

PHRSR - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Železník bol vypracovaný v mesiacoch apríl 2015 – december 2015 v zmysle zákona č. 309/2014 z 15. októbra, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Novela stanovila metodiku a z nej vyplývajúcu novú štruktúru a postupy spracovania PHRSR.

PHRSR je východiskovým dokumentom pre tvorbu stratégií súvisiacich s čerpaním Európskych štrukturálnych investičných fondov (EŠIF), akými sú Regionálna integrovaná územná stratégia (RIÚS), Udržateľný mestský rozvoj (UMR) a Miestna stratégia rozvoja územia (MSRÚ) MAS TOPOĽA.

Novelizovaný PHRSR obce Železník je základným predpokladom k čerpaniu EŠIF prostredníctvom konkrétnych projektov a spolu s územným plánom je základným dokumentom pre riadenie obce.

Je spracovaný na 5 rokov s výhľadom maximálne do roku 2024. PHRSR je výsledkom strategického plánovania, ktoré konkrétne napĺňa MSRÚ MAS TOPOĽA.

Tvorba PHRSR obce Železník vychádza z princípov:

- kvalitných a overených dát,
- komplexnej ekonomickej, sociálnej a ekologickej analýzy,
- partnerstva hlavných aktérov územia obce,
- udržateľného využitia hodnôt a zdrojov územia obce.

Formulár č. 2 Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ŽELEZNÍK na roky 2015 – 2024
Forma spracovania:	Dodávateľsky neziskovou organizáciou VIDIEK, Bardejovská 254, 087 01 Giraltovce
Riadenie procesu spracovania:	Koordinátor spracovania – starosta obce Pracovná skupina za ekonomickú oblasť: Vedúci: Ing. Andrej Spišák Členovia: Peter Foltín, Ján Hajda Pracovná skupina za environmentálnu oblasť: Vedúci: Juraj Čorba Členovia: Martin Tomko, Pavol Vereščák Pracovná skupina za sociálnu oblasť: Vedúci: MVDr. Pavol Hamara Členovia: Ivan Imrich, Anna Partilová
Obdobie spracovania:	Podľa harmonogramu
Financovanie spracovania:	Náklady na dodávateľské spracovanie spolu: 300 EUR na základe Mandátnej zmluvy č. 2/2015 dňa 24.04.2015.

© Vidiek, n. o.

	Náklady na tlač spolu : 50 Eur Náklady na publicitu spolu: 30 Eur Náklady na pracovné stretnutia: 30 Eur

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č.3 Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Zámer spracovania PHRSR bol schválený Obecným zastupiteľstvom 24.04.2015 uznesením č. 2/2015.

ako základný a kľúčový strednodobý rozvojový dokument ktorý:

- bude cielene a koncepčne usmerňovať a podporovať ekonomický, environmentálny a sociálny rozvoj obce,
- jasne stanoví priority a ciele za účelom realizácie strednodobého a trvalo udržateľného rozvoja založeného na cielenej stratégii a nie na náhlych nekoordinovaných rozhodnutiach,
- zahrnie výstupy z Miestnej stratégie rozvoja územia MAS Topoľa a regionálnych a národných dokumentov,
- konkrétne a jasne sformuluje predstavu a víziu o budúcnosti obce Železník do roku 2024.

© Vidiek, n. o.

ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

2 FORMY A OBSAHY MATERIÁLOV PRE VEREJNOSŤ

Informovanie verejnosti je zabezpečované v úzkej súčinnosti pri tvorbe Miestnej stratégie rozvoja územia MAS Topoľa, o. z., ktorého členom je i obec Železník, najmä pri tvorbe článkov v Giraltovskom spravodajcovi, regionálnom týždenníku Dukla a pod., príprave anketových materiálov, prieskumov verejnej mienky, dotazníkmi pre širokú verejnosť a záujmové skupiny, informačných formulárov, tabuliek, novinových článkov, stretnutí s odborníkmi na spracovanie stratégie MAS TOPOĽA a občanov Železníka.

Stretnutia so spracovateľmi PHRSR konkrétne riešili a hodnotili aktuálny stav obce, hľadali a analyzovali vnútorné činitele ovplyvňujúce súčasný stav obce , hľadali východiská z terajšej situácie a vytvárali víziu obce do roku 2020 s perspektívou do roku 2024, najmä v oblasti hospodárskej, environmentálne a sociálnej. Za každú oblasť je potrebné i naďalej sa zúčastňovať na stretnutiach s nezávislými expertmi, týkajúcich sa poradenských služieb a prípravy MSRÚ MAS Topoľa. Neustále využívať webovú stránku MAS Topoľa i obce Železník.

Počas prípravy PHRSR boli zorganizované verejné stretnutia s občanmi a poslancami za účelom ich participácie na vízii a strategických cieľoch v rámci spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

2.1 Analyzované koncepčné dokumenty:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Železník patrí medzi základné dokumenty podporujúce regionálny rozvoj v SR ako súčasť sústavy členenej na strategické dokumenty vypracované na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty EÚ (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady v rámci podpory regionálneho rozvoja na:

I. Miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Železník je strednodobý programový dokument na úrovni obce,
- Program odpadového hospodárstva obce,
- Rozpočet obce.

II. Regionálnej úrovni:

Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na programové obdobie 2014 - 2020, ktorý je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu.

Je základným strednodobým programovým dokumentom, ktorý bude:

- cielene a koncepčne usmerňovať a podporovať celkový sociálny a ekonomický rozvoj Prešovského kraja,

© Vidiek, n. o.

- jasne stanovovať priority a ciele za účelom realizácie strednodobého trvalo udržateľného rozvoja založeného na cielenej stratégií a nie na náhlych a nekoordinovaných rozhodnutiach,
- zahrňovať najdôležitejšie výstupy z Regionálnej inovačnej stratégie Prešovského kraja 2014 - 2020,
- zohľadňovať aktuálne trendy a akceptovať požiadavky európskych štruktúr a iniciatív, ako aj aktuálnu ekonomickú a sociálnu situáciu v Slovenskej republike, Prešovskom kraji, ale i v jeho jednotlivých okresoch.

III. Národnej úrovni:

Národná stratégia regionálneho rozvoja do roku 2020 a jej aktualizácia. Cieľom aktualizácie je spoločné priebežné hodnotenie vývoja politík regionálneho rozvoja na štátnej a regionálnej úrovni ôsmich Vyšších územných celkov (NUTS 3) za obdobie od jeho prijatia v roku 2010 a súčasná aktualizácia s ohľadom na plnenie cieľov NRSR SR. Cieľom je zohľadnenie tvorby komplexnej vládnej politiky, podpory regionálneho rozvoja na obdobie na roky 2014 – 2020 a zosúladenie priorít národnej stratégie s obsahovým dokumentom EÚ – Stratégia Európa 2020.

1. Partnerská dohoda určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie.
2. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre Programové obdobie 2014 – 2020:

a. Integrovaný regionálny operačný program "IROP" - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
b. Sektorový operačný program, je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.

Ostatné programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 ktorej cieľom je: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast,
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,

© Vidiek, n. o.

- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Uplatnenie integrovaného prístupu k realizácii PHRSR

rozmer – 1
Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2
PHRSR obce Železník integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Železník 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2007 - 2013, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020,

© Vidiek, n. o.

Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie s Akčným plánom 2016-2019.

rozmer – 3
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4
Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

2.2 Finančné zabezpečenie pre realizáciu PHRSR obce Železník

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje:

- na mikroregionálnej úrovni združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obce Železník a súkromného sektoru,
- z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov,
- alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov i so súkromným sektorom.

Doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

© Vidiek, n. o.

Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona č. 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.

Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícií nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov a zdrojov štrukturálnych fondov Európskej únie.

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Železník boli použité prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a Štatistického úradu SR.

Obec Železník má vytvorené možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a **prioritných oblastí** tzv. Pozičného dokumentu:

Prioritné oblasti:

- **podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,**
- **infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,**
- **rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,**
- **trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,**
- **moderná a profesionálna verejná správa.**

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU, Partnerskej dohody a Operačných programov.

Tabuľka 1 Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ/investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7 a, b, c, d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7 e	
				4,5,6	
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10,	

© Vidiek, n. o.

			5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR		EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR		EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK		EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK		EFRR

Zdroj: vlastné spracovanie

Priority operačných programov:

OP VÝSKUM A INOVÁCIE

PRIORITNÁ OS 1: Výskum a vývoj pre potreby inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu.

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií.

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP s cieľom zapojenia do rastu a inovácií.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií.

© Vidiek, n. o.

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez národné projekty):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)
- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby za životné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000.

OP KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

© Vidiek, n. o.

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

INTEGROVANÝ REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM

PRIORITNÁ OS 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov.

PRIORITNÁ OS 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy.

PRIORITNÁ OS 3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území.

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

PRIORITNÁ OS 4: Bratislavský kraj

© Vidiek, n. o.

PRIORITNÁ OS 5: Technická pomoc

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégii, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA SR-ČR

PRIORITNÁ OS 1: Využívanie inovačného potenciálu
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1 Investície do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a celoživotného vzdelávania (10)
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2 Podpora podnikania a investícií do výskumu a vývoja, a rozvoja prepojení a synergie medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vyššieho vzdelávania (1b)

PRIORITNÁ OS 2: Dopravná dostupnosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1 Zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom napojenia na sekundárnych a terciárnych uzlov do TEN-T infraštruktúry (7b)
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2 Rozvoj ekologicky citlivých a nízko uhlíkových dopravných systémov vrátane riečnej a morskej dopravy, prístavov a multimodálnych prepojení (7c)

PRIORITNÁ OS 3: Kvalitné životné prostredie pre obyvateľov
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1 Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva (6c)
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2 Ochrana a obnova biodiverzity, ochrana a obnova pôdy a propagácia služieb ekosystémov vrátane NATURA 2000 a zelenej infraštruktúry (6d)

PRIORITNÁ OS 4: Rozvoj miestnych iniciatív
INVESTIČNÁ PRIORITA 4.1 Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy – Fond malých projektov

PRIORITNÁ OS 5: Technická pomoc

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

Veľmi dôležitý dokument, ktorý vytvára priestor pre prípravu a realizáciu PHRSR obcí. Obec Železník môže čerpať z operačného programu PRV, ktorý spolu s IROP vytvára možnosť multifondového čerpania prostriedkov, ako i z iných operačných programov.

PRV je strategický dokument ktorý zahŕňa:

- Systém riadenia CLLD - Miestny rozvoj vedený komunitou. Je nástroj na zapájanie aktérov (obyvateľov) do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji obce Železník. Je založený na princípe riadenia zdola – nahor, metódou LEADER,
- LEADER - je inovatívny prístup pre rozvoj vidieka a jeho politiku. Základnou myšlienkou je podporovať rozvoj na základe využívania lokálneho potenciálu i územia obce a jeho

© Vidiek, n. o.

vnútorných zdrojov. O rozvoji územia teda pri uplatňovaní prístupu zdola – nahor rozhodujú miestni aktéri z územia,

- Systém riadenia Programu rozvoja vidieka.

Základné priority rozvoja vidieka

Program rozvoja vidieka SR na roky 2014-2020 je súčasťou Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá stojí na dvoch pilieroch. Prvý z nich pozostáva z nástrojov súvisiacich s fungovaním poľnohospodárskych trhov a potravinového dodávateľského reťazca, s priamymi platbami, ako aj dobrým poľnohospodárskym a environmentálnym stavom. Uvedené opatrenia spoločne tvoria podstatu podpory poľnohospodárov v EÚ, ako aj základy fungujúceho udržateľného poľnohospodárstva v rámci celej EÚ.

Druhým pilierom SPP je politika rozvoja vidieka, ktorej cieľom je zlepšovať konkurencieschopnosť pôdohospodárstva, udržiavateľné spravovanie prírodných zdrojov, opatrenia na ochranu klímy, ako aj vyvážený územný rozvoj vidieckych oblastí. Táto je vykonávaná prostredníctvom projektových a neprojektových opatrení prostredníctvom Operačných programov a ich realizáciou.

Dôležitým prvkom reformy politiky súdržnosti EÚ je koncentrácia zdrojov z budúcich fondov EÚ na obmedzené množstvo priorít s jasnými výsledkami. Fondy EÚ je potrebné nasmerovať na financovanie priorít s najväčším potenciálom rastu, viac využívať návratné finančné zdroje a národné financovanie. Z pohľadu Európskej komisie je najúčelnejšie využiť fondy Spoločného strategického rámca EÚ na podporu týchto oblastí:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- moderná a profesionálna verejná správa.

Celkové disponibilné zdroje na realizáciu PRV na programovacie obdobie sú vo výške 5 248 058 917 EUR.

Z toho:

- I. Pilier - Priame platby 3 054 205 654 EUR, Program rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby 114 258 134 EUR
- II. Pilier – Program rozvoja vidieka 2 079 595 129 EUR. Plnenie priorít PRV SR 2014 – 2020
- Projektové opatrenia spolu 1 008 742 740 EUR z toho vyčlenené pre obce 119 500 000 EUR
- Neprojektové opatrenia spolu 232 722 389 z toho vyčlenené pre obce 104 783 019 EUR

Uvedené zdroje uvádzame, aby aktéri pri spracovaní PHRSR vedeli, akú možnosť majú využívať zdroje pre rozvoj samotnej obce.

© Vidiek, n. o.

2.3 Dokumenty súvisiace s rozvojom obce Železník - začlenenie obce do územia MAS TOPOĽA

Stručný popis územia MAS TOPOĽA:

Územie verejno - súkromného partnerstva MAS Topoľa sa nachádza v severovýchodnej časti SR a pozostáva z 20 obcí (17 obcí v okrese Svidník, 3 obce v okrese Bardejov) a 1 mesta. Administratívno-správne je územie zaradené do Prešovského samosprávneho kraja. Združenie týchto obcí v celistvom území je typicky vidieckeho charakteru, kde len mesto Giraltovce má štatút mesta. Najväčšou obcou je obec Kračúnovce s 1203 obyvateľmi a najmenšia je obec Kobylnice s počtom obyvateľov 98. Ďalej do združenia patria nasledovné obce s počtom obyvateľov k 31.12.2014: Brezov (402 obyv.), Dukovce (262 obyv.), Fijaš (146 obyv.), Kalnište (553 obyv.), Kuková (703 obyv.), Lascov (543 obyv.), Lúčka (522 obyv.), Lužany pri Topli (261 obyv.), Marhaň (967 obyv.), Matovce (134 obyv.), Mičakovce (150 obyv.), Okrúhle (648 obyv.), Radoma (453 obyv.), Soboš (147 obyv.), Štefurov (117 obyv.), Valkovce (231 obyv.), Železník (467 obyv.), Želmanovce (333 obyv.).

Hustota osídlenia dosahuje 80 osôb na 1 km², čo je oproti priemeru SR menej o 30 osôb na 1 km² a menší o 9 osôb oproti priemeru PSK. Nadmorská výška obcí je v priemere od 160 do 280 m n. m. Najnižší bod je v katastrálnom území Mičakovce – osada Tarbaj 170 m.n.m., najvyšší bod je Kamenná Soboš s nadmorskou výškou 485 m.n.m.

Rozloha územia je 15 617 ha. Z čoho 53,57 % zaberá poľnohospodárska pôda, 37,98 % lesná pôda, 2,32 % vodné plochy, 4,08 % zastavané územie a 2,05 % ostatné územie.

Na základe uvedenej štruktúry je v území rozvinutá poľnohospodárska výroba a drevospracujúci priemysel. Nerastné bohatstvo územia je vo veľkej miere nepreskúmané. V súčasnosti je zastúpené ložiskami štrkopieskov, v obmedzenom množstve tehliarskych surovín a pieskovcov.

© Vidiek, n. o.

3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec súčasťou okresu Svidník a Vyššieho územného celku Prešov.

Tabuľka 2 Základná charakteristika obce

Základná charakteristika obce Železník (k 31.12.2014)	
Kód obce	519 987
Názov okresu	Svidník
Názov kraja	Prešovský kraj
Štatút obce	obec
PSČ	087 01
Telefónne smerové číslo	054
Prvá písomná zmienka o obci - rok	1382
Nadmorská výška obce	170 m.n.m.
Celková výmera územia obce [m²]	5 969 525
Hustota obyvateľstva na km²	78,23
Zdroj: OcÚ Železník	

Obec Železník je vytvorená jedným sídlom a jedným katastrálnym územím, ktoré združuje občanov s trvalým pobytom, podnikateľov a členov občianskych a záujmových združení. Obec je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja a po územnej reorganizácii od roku 1997 patrí do okresu Svidník.

Pri výkone samosprávy sa riadi ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. Obec ma volené 5 členné zastupiteľstvo. Na čele obce je starosta.

Zastupiteľstvo, starosta obce, členovia komisií ako i podnikatelia a zástupcovia združení vytvárajú spolu s aktívnymi občanmi tvorivú silu pri zabezpečovaní a spracovaní PHRSR, ktorý sa spracováva v súlade s prioritami a cieľmi ustanovenými v Národnej stratégii rozvoja SR, s PHRSR Prešovského samosprávneho kraja ako i s Integrovanou stratégiou rozvoja územia (CLLD) MAS Topoľa, o. z., ktorej aktívnym členom je aj obec Železník. Neoddeliteľná súčinnosť pri tvorbe RIUS a PHRSR tak vytvára optimálny priestor pre dosiahnutie lepších životných podmienok obyvateľov obce, najmä rozvojom podnikateľských aktivít s cieľom znižovania nezamestnanosti a to využívaním vlastných prírodných a ľudských zdrojov, efektívnym využitím vlastných a cudzích finančných zdrojov zo ŠR a Eurofondov, najmä z Programu rozvoja vidieka a iných Operačných programov v Programovacom období 2014 – 2020.

Realizáciou týchto opatrení je predpoklad na dosiahnutie strategického cieľa , ktorý obyvatelia chcú dosiahnuť v roku 2024.

3.1 HISTÓRIA OBCE

Kráľ Ondrej II. dal v roku 1212 kláštoru križiakov v Chmeľove rozsiahly územný majetok na východ od Chmeľova až po Topľu, teda aj železnícky chotár. Či už vtedy jestvovala dedina Železník, to z donačnej listiny zistiť nemožno. Od križiakov získali panstvo Chmeľov roku 1313 šľachtici z Kamenice, ktorí ho roku 1319 predali šľachticom z Drienova. V súvislosti s riešením dedičstva tohto

© Vidiek, n. o.

panstva v roku 1382 je správa aj o dedine Železník. Z obsahu listiny je zrejmé, že existovala už pred rokom 1382.

Železník zostal majetkovou súčasťou panstva Chmeľov aj v 15.-16. storočí. V druhej polovici 15. a v 16. storočí patril najmä Šóšovcom a Šemšeiovcom.

Tunajšie sedliacke domácnosti boli v roku 1427 zdanené daňou kráľovi od 25 portov, takže Železník bol stredne veľkou dedinou. Neskôr sa väčšina sedliakov odsťahovala alebo stratila užívané pozemky a upadla medzi želiarov. V rokoch 1543, 1567 a 1588 sedliacke domácnosti okrem richtárovej zdanili od 6, 4,5, resp. 3,5 porty, pričom v roku 1567 dve domácnosti hospodárili na celých a osem na polovičných usadlostiach. V tých rokoch boli 2, 6, resp. žiadna želiarska domácnosť. Sídlisko malo v roku 1600 desať obývaných poddanských domov.

Po úbytku sedliackych domácností v druhej polovici 15. a v 16. storočí klesal aj počet obývaných domov. Koncom 16. storočia bol Železník malou dedinou s poddanským obyvateľstvom.

Počas prvého sčítania ľudí v roku 1787 obec mala 30 domov a 225 obyvateľov. V roku 1828 34 domov a 277 obyvateľov, v roku 1910 315 obyvateľov. Ľudia sa zaoberali prevažne poľnohospodárstvom a tkáčstvom. Poľnohospodársky charakter si obec zachovala dodnes.

Do roku 1918 patrila obec do Šarišskej župy, neskôr okresu Giraltovce, kraj Prešov. Od roku 1960 obec patrila pod okres Bardejov, kraj Východoslovenský a v súčasnosti pod okres Svidník, Prešovský kraj

Obec Železník sa prvýkrát spomína v roku 1382 pod názvom Vasaspathak. Od roku 1427 sa opisuje ako Vaspathak, po roku 1773, až od roku 1786 Železník. Patril drienovským Abovcom. Zemepánmi tu boli Samosyovci, Széchyovci a Szirmayovci. V 19. storočí Semseyovci a Ferenczyovci.

V písomnostiach zo 14. - 16. storočia sa vyskytuje pravidelne v maďarizovanom názve *Vaspathaky, vo voľnom preklade Železný Potok*. Názov vznikol prekladom staršieho slovenského názvu Železník, rozšírenom o slovo pathak. Slovenský názov sa najskôr vzťahoval k tunajšiemu potoku, resp. k miestu s výskytom bahennej železnej rudy. Tento názov dediny sa dostal do písomností až v 16. storočí.

Ani slovenský, ani maďarizovaný názov nemajú znaky, resp. súčasti, ktoré by poukazovali na pôvod dediny. Jej zemepisná poloha a obsah správy z roku 1382 vedú k predpokladom, že sídlisko jestvovalo pred 13. storočím, prípadne ho založili osadníci v prvej polovici 14. storočia.

Život obyvateľov Železníka, tak ako celej tejto oblasti, je od prvopočiatkov spojený s pôdou. Historické zázemie poľnohospodárstva symbolizujú dva klasy obilia v erbe obce.

Mimoriadne ťažkú dobu prežívali obyvatelia na prelome 19. a 20. storočia. Keďže ľudí nestačila obživiť pôda, ktorú obrábali, boli nútení odchádzať za prácou ďaleko, až na Americký kontinent. Mnohí z nich tam zostali žiť natrvalo, iní sa vrátili a za ťažko zarobené peniaze si kúpili pôdu, postavili domy.

3.2 SYMBOLY OBCE

Erb obce

V zelenom poli štítu nad červenou pätou symbolizujúcom vodnú hladinu dva symetrickú na okrajoch umiestnené zlaté (žlté) Masy, medzi nimi strieborný (biely) strapec hrozna so zlatým (žltým) listom a stopkou.

© Vidiek, n. o.

Vlajka

Vlajka obce pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/6 žltej, 1/6 bielej, 1/6 zelenej, 1/6 žltej, 1/6 bielej a 1/6 červenej. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvoma zastrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

3.3 PRÍRODNÉ POMERY

Obec Železník leží v najzápadnejšej časti okresu Svidník, v centre Prešovského kraja, v severovýchodnej časti Slovenskej republiky. Územie tvoria z väčšej časti (najmä v severnej časti) roviny, vychádzajúce na juhovýchode do miernych pahorkatín. Dedina sa rozprestiera na južnom okraji Nízkych Beskýd v doline Tople v nadmorskej výške 170 - 400 m. Má rozlohu 597 ha.

Okolo obce preteká potok Topľa (v smere zo severu na juh). Pri Železníku sa do Tople vlieva potok Topoľa, ktorý tečie zo západu smerom na východ. Prudké návalové dažde spôsobujú povodne a nemalé škody na majetku občanov aj obce. Na území Železníka sa do Tople vlieva aj rieka Radomka.

Geomorfologicky sa obec rozprestiera v Nízkych Beskydách, v krajinnom celku Ondavská vrchovina. Predstavuje krajinný celok s typickým flyšovým reliéfom, ktorý charakterizujú hladko modelované tvary. Pre celé územie je typické striedanie pozdĺžnych chrbtov karpatského smeru s pozdĺžnymi brázdami, resp. kotlinami.

Horniny vznikli pred 67 až 23 miliónmi rokov v geologickom období treťohôr. Flyšové súvrstvie tvoria ílovce a pieskovec. Výsledkom pôsobenia činiteľov ako je mráz, vody, teplo a gravitácia sa vo štvrtohorách na pôvodných flyšových útvaroch vytvorili svahové uloženiny - hliny, náplavové uloženiny Tople a Topole – štrky a hlinito-piesčitá a tiež piesčito-hlinitá zemina.

Obec leží v miernom teplotnom pásme, klíma je zaradená do teplého horského klimatogeografického typu. Podnebie je vnútrozemské, silno ovplyvňované nadmorskou výškou. Priemerná teplota v najchladnejšom mesiaci v roku - v januári je - 2 až - 5 °C. Najteplejšie sú mesiace júl a august. V júli sa priemerná teplota pohybuje v rozpätí 17,5 až 19,5 °C. Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 6 až 8 °C. Teplota nad 25 °C je 50 až 100 dní v roku.

Množstvom zrážok sa obec so svojím katastrom charakterizujú ako mierne vlhké a chladnejšie. Ročne tu padne priemerne 650 až 700 mm zrážok. Najdaždivejšie sú letné mesiace jún, júl, jesenné október a november. Zrážok v zime je v porovnaní s letom a jeseňou pomerne málo a najviac sa vyskytujú v mesiaci február. Snehová pokrývka trvá 60 až 80 dní v roku.

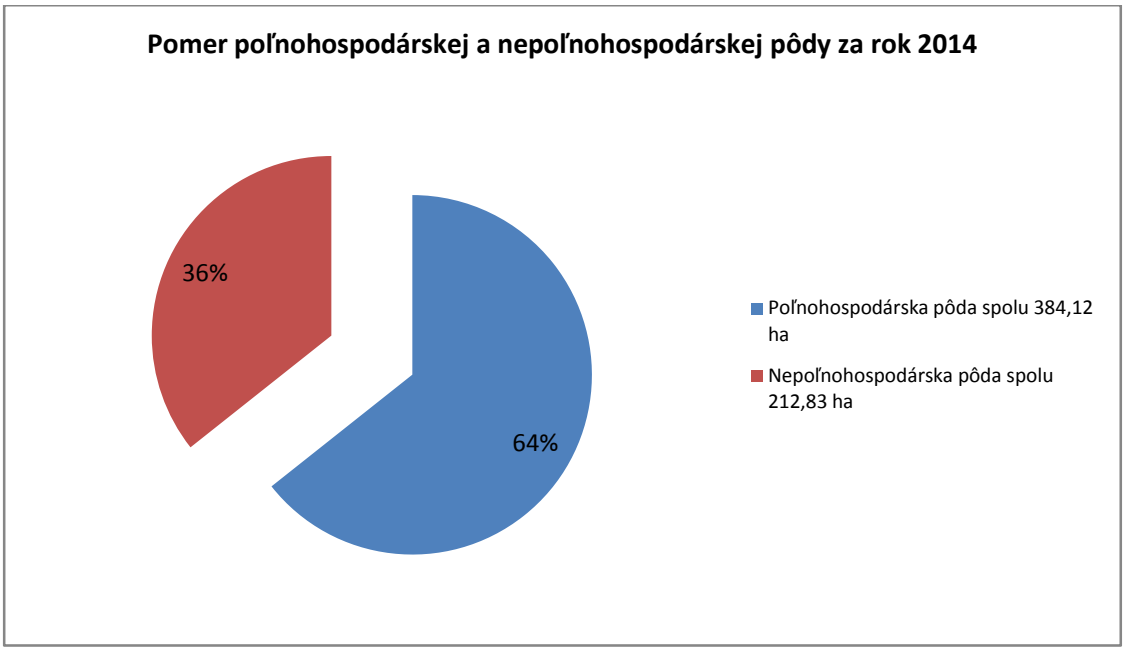
Veterný systém je skoro rovnaký ako na celom území Slovenska. Prevládajú vetry severných a južných smerov. Na základe teplotných kritérií, vlahových pomerov a ostatných ovplyvňujúcich činiteľov patrí Železník do teplej oblasti, okrsku mierne teplého s chladnou zimou.

3.4 Využitie krajiny obce

Celková plocha riešeného územia je tvorená zo 64 % poľnohospodárskou pôdou o výmere 384,12 ha a zvyšných 36 % predstavuje nepoľnohospodárska pôda s výmerou 212,83 ha.

© Vidiek, n. o.

Graf 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy za rok 2014

Zdroj: www.katasterportal.sk

Pôdny fond riešeného územia nám znázorňuje nasledujúca tabuľka. Najväčšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvorí orná pôda (40,62 %) a trvalo trávne porasty (21,41 %). Malú časť tvoria záhrady (2,32 %). V súvislosti s tým, že dané územie sa nachádza v mierne teplotnom pásme, ktorého klíma je zaradená do teplotne horského typu, sa tu nevyskytujú chmelnice ani vinice. V rámci nepoľnohospodárskej pôdy tvoria najväčšiu časť lesné pozemky (23,80 %) ďalej zastavané plochy (4,89 %), vodné plochy (4,43 %) a ostatné plochy (2,53 %). Lesné pozemky sú vo vlastníctve urbariátov, cirkvi, súkromných vlastníkov a štátu. Jednotlivé správy lesa zabezpečujú jeho správnu funkciu, ochranu a prirodzenú obnovu.

Tabuľka 3 Pôdny fond riešeného územia za rok 2014

Pôdny fond		Rozloha (ha)	Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda			
- orná pôda		242,50	40,62
- chmelnice		0	0
- vinice		0	0
- záhrady		13,82	2,32
- ovocné sady		0	0
- trvalo trávne porasty		127,80	21,41
Poľnohospodárska pôda spolu:	384,12	64,35	
Nepoľnohospodárska pôda			
- lesné pozemky		142,09	23,80
- vodné plochy		26,41	4,43
- zastavané plochy		29,20	4,89
- ostatné plochy		15,13	2,53
Nepoľnohospodárska pôda spolu:	212,83	35,65	
Celkom:	**596,95**	**100**	

Zdroj: www.katasterportal.sk

© Vidiek, n. o.

Poľnohospodárstvo

V obci pôsobí namiesto pôvodného JRD giraltovská spoločnosť Agroslužby VK, s.r.o. Produkuje najmä obilniny, olejoviny a krmoviny.

Lesné hospodárstvo

Kataster obce pokrýva 110 ha lesa. Približne 6,4 ha (5,3 %) má súkromný vlastník, urbariát 97 ha (88,2 %). Nachádzajú sa v správe Lesnej správy Giraltovce a Lesnej správe Lesov SR, š.p. Banská Bystrica. Správcovia a vlastník lesov zabezpečujú správnu funkciu lesa, jeho ochranu a prirodzenú obnovu.

V lesoch je typická karpatská flóra s listnatými stromami, kde prevažuje dub, buk, blen, hrab agát, sosna a zriedkavo aj smrek. Z oblasti fauny prevláda vysoká zver (jelenia a srnčia) a diviačia.

Názvy lesov: Babia Hura, Laščíky, Klekočina, Mihaľov vrch, Dvanace, Brejov les, Holiny, Prechodna debra, Vinica, Patria, Železniček, Vihon, Husarka, Gajdarka a Medzibebre. Železnícky kataster má niekoľko studničiek, napr. Pod Babou Hurou, Pri košari a ďalšie.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana kvality ovzdušia

V okolí obce prechádzajú frekventované komunikácie na trase do Poľskej republiky, no kvalita ovzdušia je na pomerne dobrej úrovni. Prispieva k nej aj kompletná plynofikácia obce a absencia výraznejšieho znečisťovateľa. Spaľovanie plynu v jednotlivých domácnostiach nespôsobuje znečistenie nad limity povolené zákonom.

V dôsledku zvyšovania cien zemného plynu občania stále vo väčšej miere sa vracajú menej hodnotné, ale tradičné druhy palív, najmä drevo Vplyvom toho by mohlo dôjsť najmä v zime k zhoršeniu kvality ovzdušia.

Občania aj predstavitelia obce začínajú výraznejšie uvažovať o využívaní ľahšie dostupných domácich, ekologicky čistých, ale lacnejšie palivá a energie, napr. obnoviteľné a alternatívne zdroje energie. Najvhodnejšou je biomasa, palivové drevo a drevný odpad. Stúpa záujem aj o alternatívne zdroje energie (slnečná energia, veterná energia, tepelné čerpadlá, bioplyn ...) Zatiaľ sú využívané nepatrne a aj v blízkej budúcnosti budú mať iba charakter doplňujúceho spektra klasických palív a energie.

Ochrana kvality vôd

Územie obce patrí do povodia rieky Topľa, pričom priľahlé svahy Ondavskej vrchoviny sú odvodňované sieťou menších a väčších potokov vlievajúcich sa do Tople. Územie Železníka je odvodňované Železníckym potokom, ktorý tečie z juhu na sever, potom až po svoje ústie do Tople tečie severovýchodným smerom.

Najvyššiu priemernú vodnosť dosahujú vodné toky v mesiacoch marec a apríl počas topenia sa snehu a jarných zrážok. Najnižšiu vodnatosť majú v mesiacoch september a október.

© Vidiek, n. o.

Severozápadnou časťou katastra obce Železník preteká riečka Topoľa. V juhozápadnej časti katastra sa vlieva do Tople rieka Radomka.

Pri povodniach sú zabezpečované ochranné práce a diela Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Správu a údržbu vodných tokov vykonáva Slovenský vodohospodársky podnik, Správa povodia Bodrogu a Hornádu, š.p. závod Trebišov.

Odpadové vody z domácnosti, hospodárskych a poľnohospodárskych zariadení nie sú akútnym problémom v súvislosti s ich likvidáciou aj keď obec nemá kanalizáciu.

V katastri obce vyvierajú pramene pitnej vody, využívajú na zásobovanie obyvateľov pitnou vodou cez obecný vodovod a časť ostáva nevyužitá pre terénnu nedostupnosť. Využívajú sa len rekreačne.

Odpadové hospodárstvo

Obec Železník nemá významného producenta komunálneho odpadu. Program odpadového hospodárstva - zapojením sa do separovaného zberu znížiť náklady spojené s vývozom a uložením tuhého komunálneho odpadu a využitím druhotných surovín znížiť náklady na získavanie nových surovín na výrobu nových tovarov a tým menej znečisťovať životné prostredie – vytvorila spoločnosť A.S.A. Košice a obec sa doňho zapojila. Triedi sa sklo, plasty, autobatérie, biela technika, žiarivky atď. Odvoz tuhého komunálneho odpadu zabezpečuje A.S.A. s.r.o. Košice.

Chránené územia

Katastrálne územie obce sa nachádza na území, na ktorom podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny platí I. stupeň územnej ochrany (všeobecná ochrana).

3.6 OBYVATEĽSTVO A ŠTRUKTÚRA OSÍDLENIA

Analýza demografického vývoja v obci Kračúnovce, vychádzajúc z údajov v Tabuľke , poukazuje na pomerne stabilný vývoj počtu obyvateľov za posledných 7 rokov. Najvyšší podiel tvorí každý rok obyvateľstvo v produktívnom veku (15 – 64 rokov).

Tabuľka 4 Vývoj počtu obyvateľov v obci Železník

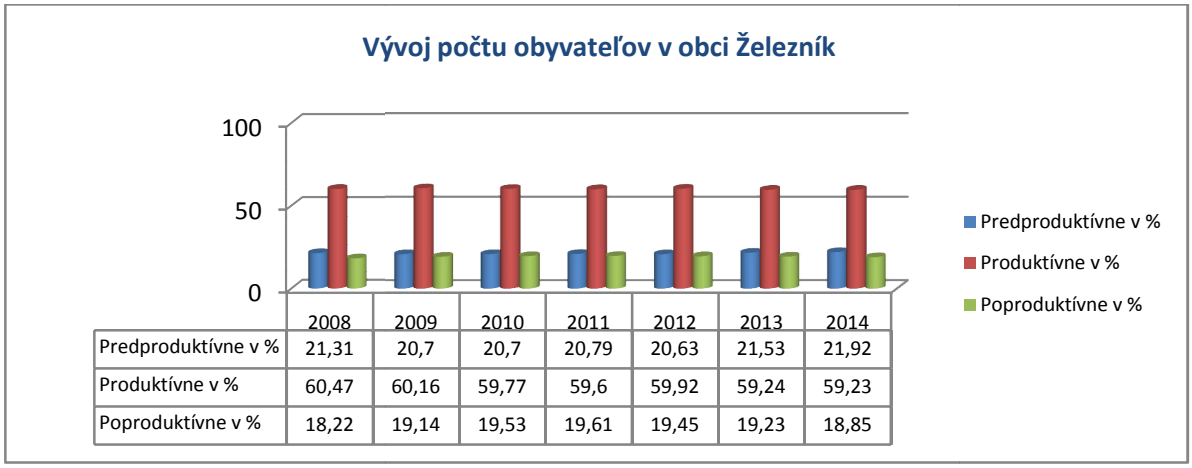
OBYVATEĽSTVO					
rok	**pohlavie**	**predproduktívne v %**	**produktívne v %**	**poproduktívne v %**	**spolu v %**
2014	muži	10,77	30,00	8,85	49,62
	ženy	11,15	29,23	10,00	50,38
2013	muži	10,38	31,16	8,08	49,62
	ženy	11,15	28,08	11,15	50,38
2012	muži	9,92	30,95	8,73	49,60
	ženy	10,71	28,97	10,72	50,40
2011	muži	10,20	30,59	8,63	49,42
	ženy	10,59	29,01	10,98	50,58
2010	muži	9,76	31,25	8,59	49,60
	ženy	10,94	28,52	10,94	50,40
2009	muži	9,76	31,25	8,59	49,60
	ženy	10,94	28,91	10,55	50,40
2008	muži	10,46	31,01	8,14	49,61
	ženy	10,85	29,46	10,08	50,39

Zdroj: OcÚ Železník

© Vidiek, n. o.

Graf 2 nám znázorňuje vývoj počtu obyvateľov v obci Železník za posledných sedem rokov, kde môžeme vidieť iba malé odchýlky.

Graf 2 Vývoj počtu obyvateľov v obci Železník

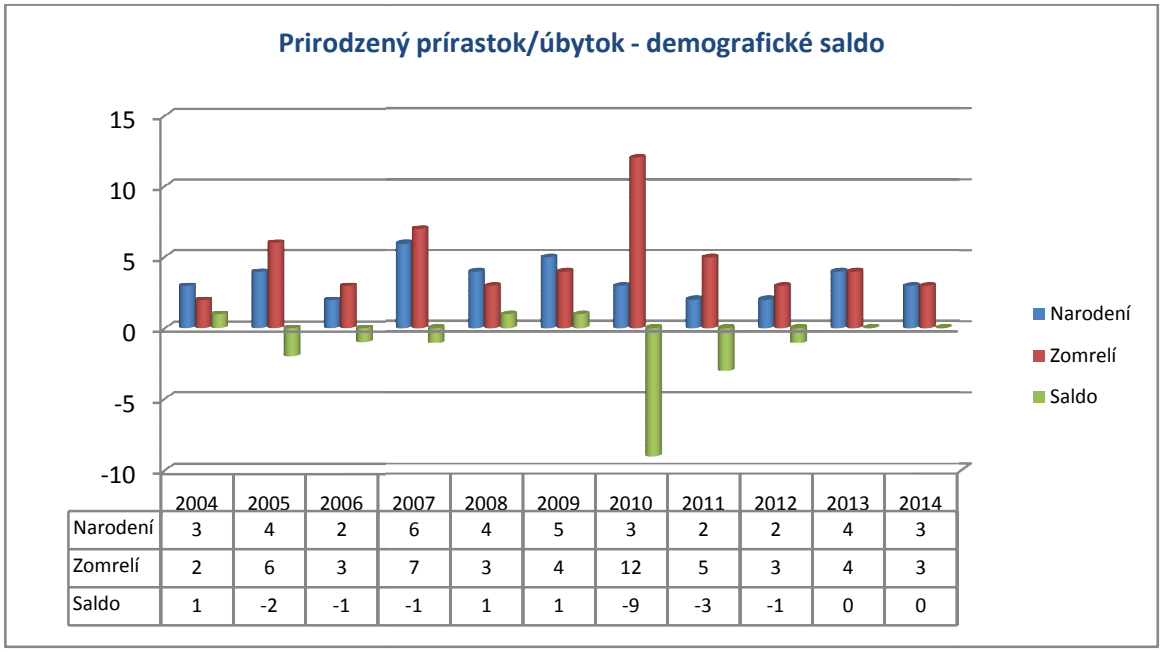

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívne v %	21,31	20,7	20,7	20,79	20,63	21,53	21,92
Produktívne v %	60,47	60,16	59,77	59,6	59,92	59,24	59,23
Poproduktívne v %	18,22	19,14	19,53	19,61	19,45	19,23	18,85

Zdroj: OcÚ Železník

Prirodzený prírastok ako výsledok reprodukcie obyvateľstva, ktorý predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomrelých obyvateľov dosahuje v poslednom období rokov 2004-2014 nasledujúce hodnoty, ktoré uvádza Graf.

Graf 3 Prirodzený prírastok/úbytok – demografické saldo

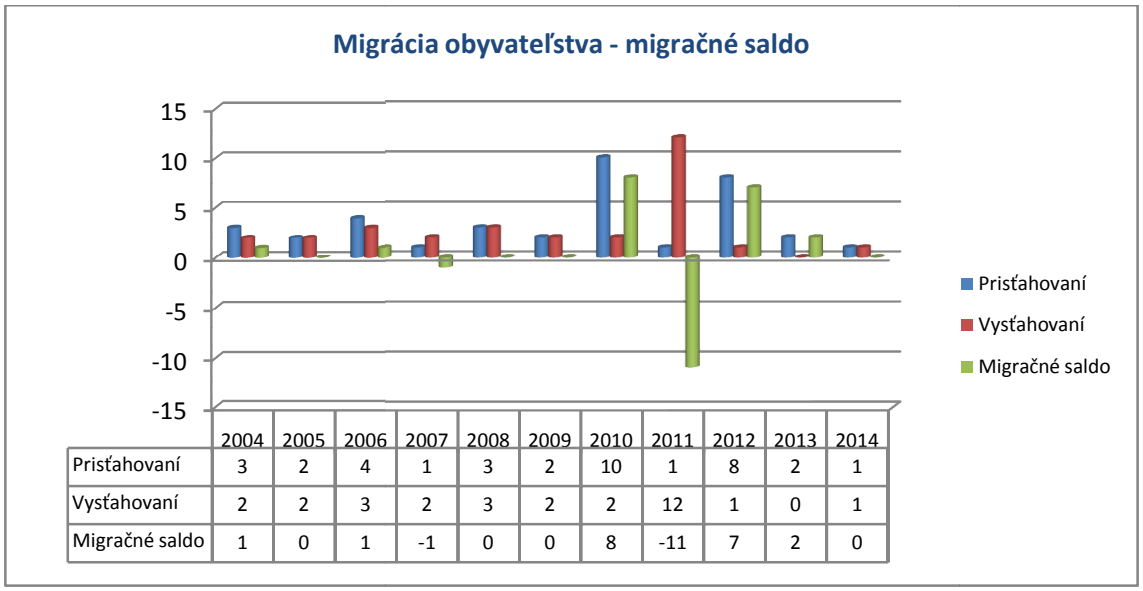
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	3	4	2	6	4	5	3	2	2	4	3
Zomrelí	2	6	3	7	3	4	12	5	3	4	3
Saldo	1	-2	-1	-1	1	1	-9	-3	-1	0	0

Zdroj: OcÚ Železník

V rámci migrácie obyvateľov Železníka dochádza v priebehu rokov 2004 - 2014 najčastejšie k prisťahovalectvu. K vysťahovalectvu dochádza v rokoch 2007 a 2011. Celkovo sa do Železníka prisťahovalo 46 obyvateľov a odsťahovalo 31 obyvateľov.

© Vidiek, n. o.

Graf 4 Migrácia obyvateľstva – migračné saldo

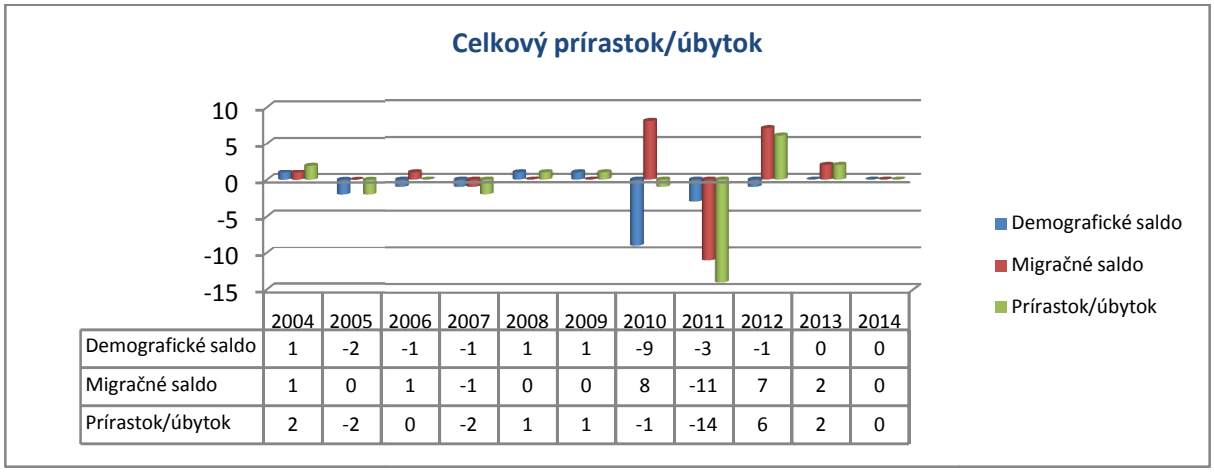

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prisťahovaní	3	2	4	1	3	2	10	1	8	2	1
Vysťahovaní	2	2	3	2	3	2	2	12	1	0	1
Migračné saldo	1	0	1	-1	0	0	8	-11	7	2	0

Zdroj: OcÚ Železník

Celkový prírastok obyvateľstva je súčet prirodzeného prírastku a migračného salda. V obci Železník v období rokov 2004 – 2014 dochádza skôr k úbytku obyvateľstva. Celkové úbytky pozorujeme v rokoch 2005, 2007, 2010 a najvýraznejšie v roku 2011.

Graf 5 Celkový prírastok/úbytok

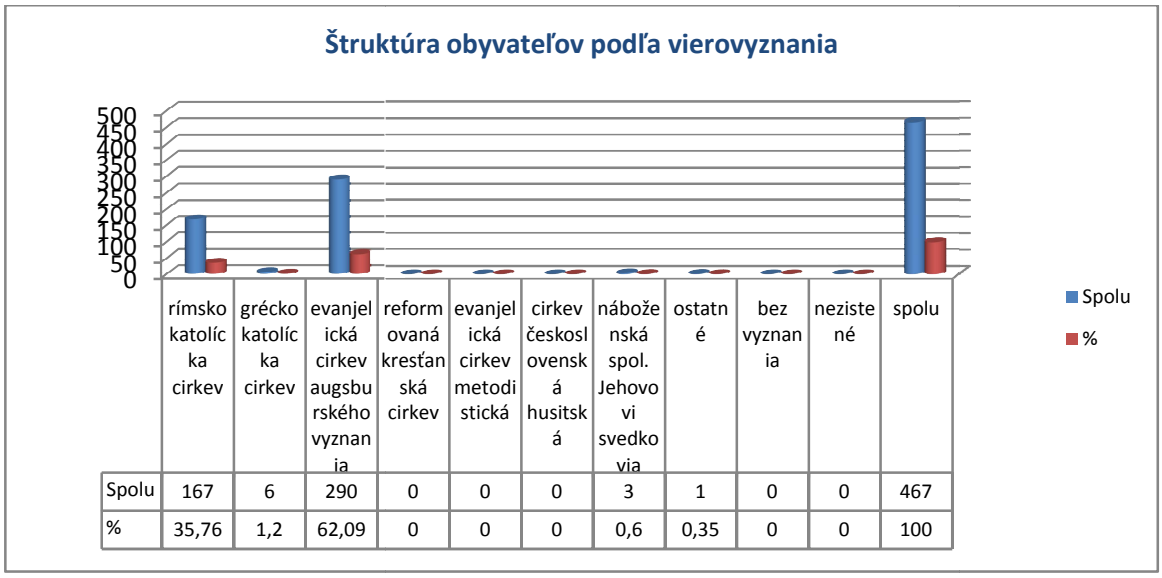
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Demografické saldo	1	-2	-1	-1	1	1	-9	-3	-1	0	0
Migračné saldo	1	0	1	-1	0	0	8	-11	7	2	0
Prírastok/úbytok	2	-2	0	-2	1	1	-1	-14	6	2	0

Zdroj: OcÚ Železník

Z celkového počtu obyvateľov tvoria najpočetnejšiu skupinu obyvatelia hlásiaci sa k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (62,09 %). Rímskokatolíckeho vierovyznania je 35,76 % obyvateľov a ku gréckokatolíckemu vierovyznaniu sa hlási 1,2 % obyvateľov.

© Vidiek, n. o.

Graf 6 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

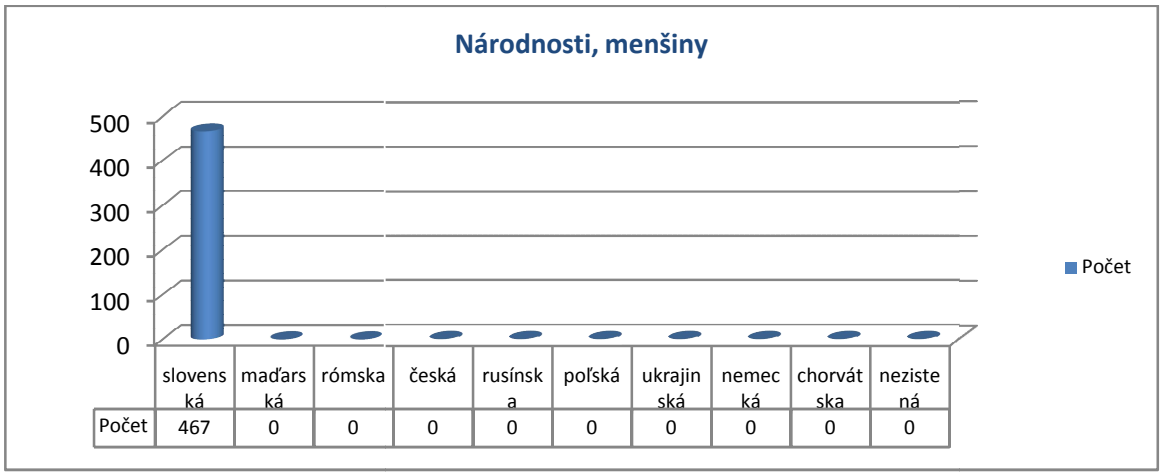

	rímsko katolícka cirkev	grécko katolícka cirkev	evanjelická cirkev augsburského vyznania	reformovaná kresťanská cirkev	evanjelická cirkev metodistická	cirkev československá husitská	náboženská spol. Jehovovi svedkovia	ostatné	bez vyznania	neznáme	spolu
Spolu	167	6	290	0	0	0	3	1	0	0	467
%	35,76	1,2	62,09	0	0	0	0,6	0,35	0	0	100

Zdroj: OcÚ Železník

Z pohľadu národností sa 452 obyvateľov obce hlási k slovenskej národnosti. Z hľadiska národností tu tým pádom nedochádza k žiadnym konfliktom.

Graf 7 Národnosti, menšiny

	slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	poľská	ukrajinská	nemecká	chorvátska	neznáma
Počet	467	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: OcÚ Železník

3.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti a odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery. S nárastom počtu vysokých škôl rastie aj vzdelanostná štruktúra obyvateľstva. V obci Kalnište má 10,28 % obyvateľstva ukončené učňovské vzdelanie (bez maturity), 14,35 % úplné stredné odborné (s maturitou), 18,20 % predstavujú deti do 16 rokov, 23,98 % základné, 7,06 % vysokoškolské (bakalárske, magisterské, inžinierske, doktorské, doktorandské), 3,64 % úplné stredné učňovské (s maturitou), 2,78 % úplné stredné všeobecné. 0 % obyvateľstva je bez školského vzdelania. Viď. Tabuľka 5.

© Vidiek, n. o.

Tabuľka 5 Vzdelanie

Najvyššie skončený stupeň školského vzdelania	spolu	v %
základné	**112**	**23,98**
učňovské (bez maturity)	**48**	**10,28**
stredné odborné (s maturitou)	**90**	**19,27**
úplne stredné učňovské (s maturitou)	**17**	**3,64**
úplne stredné odborné s maturitou	**67**	**14,35**
úplné stredné všeobecné	**13**	**2,78**
vyššie	**2**	**0,43**
vysokoškolské bakalárske	**6**	**1,28**
vysokoškolské (magisterské, inžinierske, doktorské)	**21**	**4,5**
vysokoškolské doktorandské	**6**	**1,28**
vysokoškolské spolu	**33**	**100**
vysokoškolské podľa zamerania		
- univerzitné	5	15,15
- technické	7	21,21
- ekonomické	11	33,33
- poľnohospodárske	3	9,09
- ostatné	7	21,21
ostatní bez udania školského vzdelania	**0**	**0**
ostatní bez školského vzdelania	**0**	**0**
deti do 16 rokov	**85**	**18,20**
úhrn	**467**	**100**

Zdroj: OcÚ Železník

V území MAS Topoľa absentujú veľké a stredné podniky, ktoré zamestnávajú viac ako 250 zamestnancov. Spôsobuje to veľmi nízky počet priemyselných podnikov a domácich i zahraničných investorov, ktorí by vytvorili nové pracovné miesta. Najväčším zamestnávateľom v blízkom okolí je RIKOSTAV, s.r.o., ktorý sa špecializuje na výrobu, predaj a prenájom obytných, kancelárskych, sanitárnych a skladových kontajnerov a na výrobu montovaných domov. Táto firma zamestnáva 70 zamestnancov.

Dôležitým zamestnávateľom obyvateľov obce Železník sa javí odvetvie veľkoobchodu a maloobchodu, kde je zamestnaných 29,54 % obyvateľstva. V odvetví stavebníctva pracuje 23,18 % obyvateľstva, prevažne mimo regiónu. V odvetví priemyselnej výroby pracuje 20,09 % obyvateľov a 6,81 % obyvateľstva pracuje v poľnohospodárstva, poľovníctva a súvisiacich služieb. V Tabuľke uvádzame ďalšie informácie o odvetviach, kde sú zamestnaní obyvatelia obce Železník.

Tabuľka 6 Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce

Odvetvie hospodárstva	spolu	v %
poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	**15**	**6,81**
lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	**2**	**0,9**
ťažba nerastných surovín	**0**	**0**
priemyselná výroba	**46**	**20,9**
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	**6**	**2,7**
stavebníctvo	**51**	**23,18**
veľkoobchod a maloobchod	**65**	**29,54**
hotely a reštaurácie	**6**	**2,7**
doprava, skladovanie a spoje	**7**	**3,18**
peňažníctvo a poisťovníctvo	**0**	**0**
nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby	**0**	**0**
verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	**14**	**6,36**
školstvo	**4**	**1,18**
zdravotníctvo a sociálne starostlivosť	**4**	**1,18**
ostatné verejné, sociálne a osobné služby	**0**	**0**

© Vidiek, n. o.

EA bez udania odvetví	**0**	**0**
spolu	**220**	**100**

Zdroj: OcÚ Železník

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov, v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonávajú politiku zamestnanosti.

ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR vo v Bardejove a vo Svidníku pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných.

Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácií aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP podporuje predovšetkým vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva 13 nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Podnikateľské subjekty v obci

Obec Železník sa nachádza v blízkosti mesta Giraltovce, ktoré je od obce vzdialené 2,7 km. Pred rokom 1989 sa v meste Giraltovce nachádzali výrobné podniky ako napríklad Kožiarske závody, poľnohospodárske družstvo a iné prevádzky, ktoré poskytovali zamestnanie obyvateľom zo širokého okolia preto sa v samotnej obci nezriadila žiadna väčšia prevádzka, ktorá by bola schopná zamestnať obyvateľov obce.

V súčasnom období v obci pôsobia nasledovné podnikateľské subjekty: Andrej Homulka – Zámočníctvo, Permix Vladimír Peržeľ - obchodná činnosť, KVELP s.r.o. - Obchodná činnosť, Milan Ondov - Obchodná činnosť, TOBY - Obchodná činnosť, Juraj Peržeľ - Spracovanie a povrchová úprava kovov - zváračské práce, Martin Juriš - Zváračské a paličské práce, Anna Hajdová –Geodet, Vladimír Hajda - Obchodná činnosť , Agroslužby VK Giraltovce, spol. s.r.o. – Poľnohospodárska činnosť.

3.8 BÝVANIE – VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 tvorilo obec Železník 109 hospodáriacich domácností. Obývaných bytov bolo spolu 113, obývaných bytov v rodinných domoch 112 a spolu domov 113.

© Vidiek, n. o.

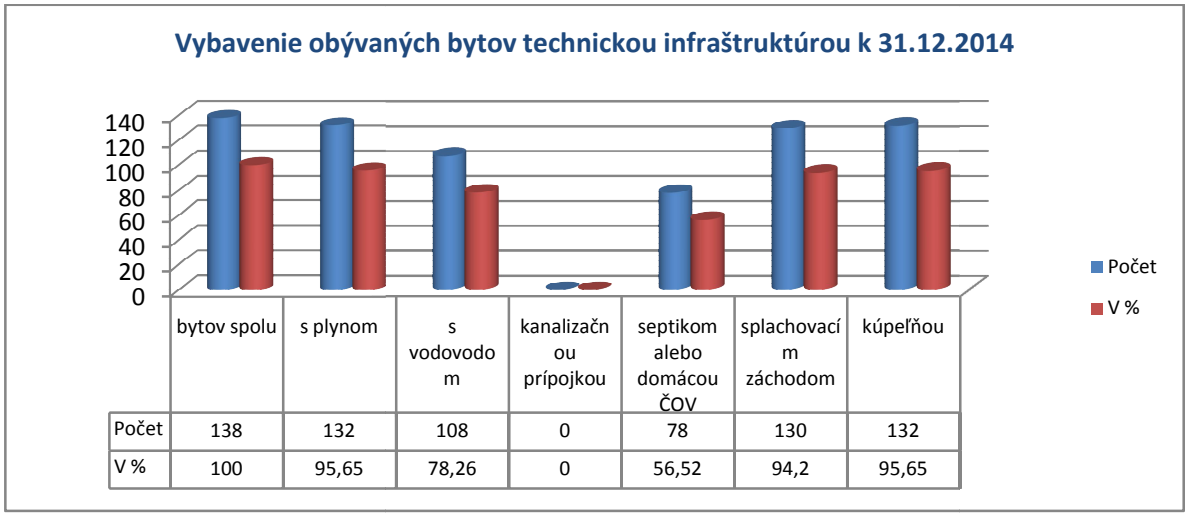
Tabuľka 7 Hospodáriace domácnosti

	Hospodáriace domácnosti	Obývané		
		byty		domy
		spolu	v rodinných domoch	
ŽELEZNÍK	**109**	**113**	**112**	**113**

Zdroj: www.statistics.sk

Z celkového počtu rodinných domov v obci Železník je 95,65 % domácností plynofikovaných, 78,26 % domácnosti je napojených na vodovod, 56,52 % je vybavených septikom alebo domácou ČOV. Splachovací záchod má 94,2 % domácností. V obci nie je vybudovaná kanalizácia.

Graf 8 Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou

	bytov spolu	s plynom	s vodovodom	kanalizačnou prípojkou	septikom alebo domácou ČOV	splachovacím záchodom	kúpeľňou
Počet	138	132	108	0	78	130	132
V %	100	95,65	78,26	0	56,52	94,2	95,65

Zdroj: OcÚ Železník

Domový a bytový fond

Obec má typické vidiecke rozdelenie bytového fondu. Nové domy, postavené po roku 1970, sú dobre vybavené po stránke technickej, hygienickej aj estetickej s vysokým štandardom bývania a počtom obývaných miestností. Väčšina je využívaná len čiastočne alebo vôbec, a tak vytvára prirodzenú supraštruktúru rozvoja cestovného ruchu vo vidieckom prostredí. Základným problémom je, že obyvateľstvo nie je pripravené prijať hostí – účastníkov cestovného ruchu do svojich obydlí.

Vzhľadom na pripravovanú výstavbu rýchlostnej komunikácie R4, ktorá skráti vzdialenosť medzi Prešovom a Železníkom, možno uvažovať o presídľovaní sa mestského obyvateľstva, najmä Prešovčanov na vidiek. Železník sa môže svojou polohou stať príťažlivým vidieckym sídlom. Preto je nutné sústrediť pozornosť na prípravu podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu.

3.9 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE, ZDRUŽENIA A SPOLKY

V obci bol v roku 1975 založený *Drobnochovateľský zväz.* Jeho zakladajúcimi členmi sú Ján Fiľakovský, Ján Homulka, Ján Rubis. Andrej Rubis. Alžbeta Partilová. V súčasnosti má 75 členov. Jej

© Vidiek, n. o.

predsedom je Ján Rubis. V minulosti organizácia vlastnila dve liahne kurčiat. Tvorili podstatnú časť príjmov pre organizáciu. Zostarli a v súčasnosti už nie sú v prevádzke. Na miestnom výstavisku Murava sa každoročne organizovali miestne výstavy drobnochovateľských zvierat. Mali dobrú úroveň a boli aj dobre ohodnotené okresnými funkcionármi. Oni mali zásluhu na tom, že sme sa dostali do povedomia ľudí z okolia. V chovateľskom spolku je veľmi dobre rozvinutý chov hydiny, králikov a oviec.

V súčasnosti táto organizácia ešte ako tak pracuje, ale kvôli ekonomickej situácii v štáte záujem o kontrolované chovy už nie je. Dúfame, že aj tento problém sa vyrieši a činnosť spolku nadobudne pôvodný charakter. Od roku 2013 pôsobí v obci *Poľovnícke združenie SKALKA Železník.* V obci tiež aktívne pracuje Dobrovoľný zväz hasičov a Pozemkové spoločenstvo Urbariátu a Komposesorátu Železník.

3.10 ŠKOLSTVO

V súčasnosti v obci funguje materská škola, ktorú navštevuje 18 detí od 3 do 6 rokov. Základná škola je od roku 2013 zrušená. Žiaci navštevujú základné školy v Giraltovciach a Kračúnovciach.

Zdravotne postihnuté deti majú možnosť navštevovať Spojenú základnú školu v Giraltovciach a Komunitné centrum pre zdravotne postihnutých.

Giraltovce, ktoré sú od Železníka vzdialené 2,7 km, tvoria vyučovaciu základňu hlavne pre stredoškolákov na Súkromnej strednej odbornej škole a na Gymnáziu. Umeleckú prípravu pre žiakov z okolia a samotnej obce poskytuje Základná umelecká škola v Giraltovciach.

3.11 KULTÚRA A ŠPORT

V obci sa pravidelne každý druhý rok koná Kultúrno-športové podujatie, ktoré sa organizuje spoločne s družobnou obcou Sirk . Obec plánuje v spolupráci s Maticou Slovenskou konať ďalšie nové podujatia. Podujatia konané obcou: Deň matiek, Mikuláš, Trojkráľový večer, Silvester.

3.12 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Za lekárskou starostlivosťou dochádzajú obyvatelia obce do rekonštruovanej Mestskej polikliniky v Giraltovciach, kde nadstavbou budovy pribudli nové odborné ambulancie. Najväčším poskytovateľom je firma ILB, s. r. o., ktorá zabezpečuje i zdravotnícke služby vo vedľajšom objekte. Podobne využívajú aj pohotovostnú službu, rýchlu zdravotnícku pomoc a sieť lekární.

Najbližšia nemocnica je v Prešove, ale spádová oblasť pre Železník je nemocnica vo Svidníku. V obci chýba denný stacionár, no obyvatelia môžu toto zariadenie navštevovať v Giraltovciach. V meste Giraltovce sa nachádza aj Komunitné centrum na pomoc sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva.

V obci nie je dostatočne rozvinutá sociálna infraštruktúra. Pre obyvateľov je zabezpečený rozvoz stravy.

© Vidiek, n. o.

3.13 EKONOMIKA OBCE

Tabuľka č. 9 ukazuje príjmy a výdavky obce v schválených a upravených ukazovateľoch postupne od roku 2009 do roku 2013.

Tabuľka 8 Príjmy a výdavky obce

Rok	PRÍJMY		PRÍJMY skutočnosť	VÝDAVKY		VÝDAVKY skutočnosť	Výsledok hospodárenia
	schválené/úprava			schválené/úprava			
2009	149041	168128	157737,55	149041	168127	156073,25	-8047
2010	134073	445431	434324,63	134073	398481	390309,06	-26707
2011	132279	426579	419042,56	132279	426579	419042,56	-23097
2012	132279	135286	131863,06	132279	135286	131666,18	-15492,58
2013	132279	142592	143182,34	132279	142592	143117,92	-100104,07

Zdroj: spoločná úradovňa Giraltovce

3.14 SAMOSPRÁVA

Právomoci a kompetencie obce

Kompetencie obce (t.j. právomoc a pôsobnosť obce) sú dané:

- Ústavou Slovenskej republiky (najmä čl. 64 – 71)
- Zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Platnou právnou úpravou SR
- Všeobecne záväznými nariadeniami obce na úseku samosprávnych činností (čl. 71 ods. 2 Ústavy SR).

Organizačná štruktúra obce

Súčasné zriadenie verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Železník. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov, ktorí sú volení obyvateľmi obce na obdobie 4 rokov. Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce na 4 roky. Starostom obce Železník od roku 2014 je Ing. Andrej Mitaľ. Zástupcom starostu obce je Juraj Čorba.

Poslancami pre volebné obdobie 2014 – 2018 sú: Ing. Andrej Spišák, Juraj Čorba, Martin Tomko, MVDr. Pavol Hamara, Ivan Imrich.

Hlavným kontrolórom obce je Andrej Foltín. .

Obec má zriadené obecné komisie:

1. Komisia finančná a pre správu majetku obce

2. Komisia školstva, kultúry a športu

3. Komisia výstavby a životného prostredia

© Vidiek, n. o.

4. Komisia pre ochranu verejného poriadku a verejného záujmu

5. Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

3.15 TRH PRÁCE

Prechodom slovenskej ekonomiky na trhovú formu sa prejavili v značnej miere aj negatívne zmeny. Najvýraznejšie obyvateľstvo obce zasiahla nezamestnanosť. Najmä dlhodobá nezamestnanosť je sociálnym, kultúrnym, ekonomickým a psychologickým problémom.

Územie obce patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Svidníku. Zaoberá sa aj aktívnou politikou trhu práce. Okrem toho vyhodnocuje trh práce v obciach a mestách celého okresu, eviduje nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a organizuje rekvalifikačné kurzy. Tabuľka 9 ukazuje prehľad o počte nezamestnaných v posledných šiestich rokoch.

Tabuľka 9 Nezamestnanosť

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Železník	43	48	43	49	54	47

Zdroj: ÚPSVaR Giraltovce

3.16 TECHNICKÁ, TECHNOLOGICKÁ A DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra

Obec Železník je od roku 1997 plynofikovaná, napojená na rozvody SPP, a.s., závod Košice.

Obec má verejný vodovod od roku 1989. Systém likvidácie odpadových vôd nie je vyriešený. Okrem kanalizačnej siete, chýba v obci aj ČOV.V obci nie sú zdroje energie – vodné ani veterné, či ďalšie alternatívy. Dodávku a rozvod elektrickej energie zabezpečuje Východoslovenská energetika, a.s. Prešov.

Káblová televízia v obci nie je zavedená. Verejné osvetlenie pokrýva 100 % územia. Miestny rozhlas, ktorý využíva najmä samospráva na informovanie občanov, si vyžaduje rekonštrukciu.

Tabuľka 10 Technická infraštruktúra

infraštruktúra	**obec**
cestná sieť v km	**3,2**
cesty 1. kategórie	**0**
cesty 2. kategórie	**3,2**
Ostatné	**0**
železničná sieť v km	**0**
plyn v m	**3360 m**
kanalizácia v m	**Nie je**
ČOV	**0**
vodovod v m	**3480**
vodný zdroj	**Prameň záchyt + studňa**
zber TKO	
- **klasický**	**Nie**
- **separovaný**	**Áno**
domové ČOV	**5**

© Vidiek, n. o.

spôsob vykurovania	**Plynom, tuhé palivo, elektrina**
vedenie elektrickej energie	
- **vzdušné**	**Áno**
- **káblové**	**Nie**
železničná stanica	**Nie**
vlakové spoje	**Hanušovce, Lipníky**
železničná zastávka	**Hanušovce, Lipníky, Prešov**
autobusová stanica	**Giraltovce**
autobusové spojenie	**Áno, 6 spojov**
- **z toho expresné**	**0**
telefónny rozvod	**Áno**
rozhlas	**obecný**
káblová TV	**Nie**
regionálne trasy TI	**Nie**
medzinárodné trasy TI	**Nie**

Zdroj: OcÚ Kračúnovce

Dopravná poloha

Obec Železník pretína sieť ciest 4. triedy. Dva km západne od obce je medzinárodná komunikácia, cesta č. 1/73 v smere Prešov – Giraltovce – Svidník – hraničný prechod slovensko–poľský na Dukle. Kilometer východne nad obcou prechádza cesta III. triedy č. 556, ktorá v dĺžke 12 km spája Giraltovce s Hanušovcami nad Topľou.

Spomínané komunikácie sú v správe Slovenskej správy ciest Prešovského samosprávneho kraja. Údržbu vykonáva Slovenská správa ciest.

Miestne komunikácie pokrývajú obec v siete s dĺžkou 3,75 km. Ich stav hodnotí miestna samospráva ako dobrý. Zabezpečuje správu a údržbu miestnych komunikácií.

Obec je vzdialená od Giraltoviec 2 ,7 km, Prešova 28 km, od Bardejova 44 km a od Svidníka 35 km.

Dopravná obslužnosť

Autobusovú dostupnosť celoplošne zabezpečuje v obci autobusová doprava – Slovenská autobusová doprava Prešov, OZ Vranov nad Topľou. Frekvencia spojenia do okolitých okresných miest (Bardejov, Svidník, Prešov, Vranov n. Topľou, Medzilaborce, Humenné) je priebehu pracovných dní i dní pracovného pokoja nedostatočná.

Obyvatelia využívajú aj možnosť dopravného spojenia na križovatke cesty III. triedy č. 556 a cesty č. 1/73.

V regióne nepremáva osobná ani dopravná železničná doprava. Najbližšie železničné stanice sú v Lipníkoch, Hanušovciach nad Topľou, Bardejove a v Prešove.

4 IDENTIFIKÁCIA VONKAJŠÍCH FAKTOROV A ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V OBCI

Obec Železník je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja. Prešovský kraj má v rámci Slovenskej republiky najvyššiu pôrodnosť a najvyšší prirodzený prírastok obyvateľstva. Vplyvom migrácie je však celkový prírastok obyvateľstva len druhý najvyšší v SR. V poslednom období

© Vidiek, n. o.

dochádza k úbytku populácie v predproduktívnom veku a nárastu populácie v produktívnom a poproduktívnom veku.

Prešovský samosprávny kraj patrí medzi kraje ktoré zaostávajú za rozvojom ostatných slovenských regiónov ako aj regiónov EU. Jeho úroveň HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily nedosahuje ani 40 % úrovne v súčasných krajinách EU. A aj keď náskok sa postupne znižuje, toto znižovanie je mierne a pri súčasných tempách rastu by hospodárstvo Prešovského kraja dosiahlo hladinu Európskej únie až v roku 2259.

Prešovský kraj sa na tvorbe celoštátneho hrubého produktu (HDP) podieľa objemom 9 čo je najmenší podiel zo všetkých krajov Slovenska.

Najvýznamnejším odvetvím hospodárstva Prešovského kraja je obchodná činnosť, ktorej sa v regióne venuje najviac podnikateľských subjektov. K významným hospodárskym odvetviam patrí aj spracovateľský priemysel, predovšetkým potravinársky, založený na poľnohospodárskej produkcii, odevný, textilný, drevospracujúci priemysel. V priemysle Prešovského kraja je zamestnaných približne 34 % ekonomický aktívneho obyvateľstva.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

Prešovský kraj je územím s veľkým prírodným potenciálom, množstvom historických pamiatok, ľudovou architektúrou a folklórom. Uvedené skutočnosti vytvárajú predpoklad pre rozvoj cestovného ruchu i na území MAS Topoľa. Obec Železník je situovaná v prostredí Nízkych Beskýd, ktoré sú obľúbenou destináciou pre turistiku. Vzhľadom na potenciál, ktorý má toto územie sú veľké rezervy v oblasti poskytovania služieb vidieckeho CR s využívaním ubytovania v súkromí a vybudovania rodinných fariem s vhodnými ponukami pre rozvoj agroturistiky.

Prešovský kraj je známy ako región plný turistických atrakcií. Je to región kúpeľov s vyše 400 minerálnymi a termálnymi prameňmi. Viac ako štvrtina všetkých kultúrnych pamiatok Slovenska sa nachádza práve na území Prešovského samosprávneho kraja. Okrem národných kultúrnych pamiatok v samotnom Prešove (detailne rozpísané v Podpornom dokumente) možno spomenúť mesto Bardejov s historickým centrom zapísaným v zozname svetového dedičstva UNESCO, Spišskú Kapitulu (UNESCO), stredoveké mesto Levoča s najvyšším dreveným oltárom na svete, jedinečný mestský hrad v Kežmarku, hrad Stará Ľubovňa zo 14-teho storočia, 26 drevených kostolíkov datovaných od 15-teho storočia, unikátne Opálové bane v Dubníku, odkiaľ pochádza najväčší opál na svete, prešovské soľné bane Solivary s technológiou zo 16. storočia, či Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach.

V rámci rozlohy SR má Prešovský kraj rozlohu (18,3 %). Napriek tomu, že podiel Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja predstavuje súhrne iba 34,8 % podiel na území SR, v týchto krajoch žije viac ako 46 % obyvateľstva. Najhustejšie obývaným krajom SR je Bratislavský s hustotou obyvateľstva 301 obyvateľov na km^2 a najnižšia hustota obyvateľstva je v Banskobystrickom kraji (70 obyvateľov na km^2) a Prešovskom kraji (70 obyvateľov na km^2).

Z celkového počtu sídiel tvoria až 92,9 % sídla do 1 999 obyvateľov, z ktorých najmä v horských a podhorských oblastiach prevládajú malé vidiecke sídla. Štruktúra osídlenia sa vyznačuje veľkou početnosťou malých obcí, najmä v severnej a severovýchodnej polohe. Značná časť obcí (63), čo predstavuje 9,47 %, nedosahuje veľkostnú kategóriu 100 obyvateľov. 23 sídiel má štatút mesta.

Kraj sa rozprestiera v smere západ – východ. Dĺžkou 250 km približné trikrát prekonáva svoju šírku. Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km),

© Vidiek, n. o.

Ukrajinou (38 km) a s troma slovenskými krajmi, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Povrch Prešovského kraja je výrazne členitý, s pomerne vysokými horami, z ktorých najvyššie sú Vysoké tatry. Nachádza sa tu najvyššie položené mesto na Slovensku – 2 655 m vysoký Gerlachovský štít. Z celkovej výmery kraja 899 761 ha zaberá lesná pôda 49,1 %.

V bohatej a pestrej prírode Prešovského kraja sa nachádza množstvo chránených území. Najcennejšie sú národné parky – Tatranský národný park, Pieninský národný park a Národný park Poloniny, v juhozápadnom cípe zasahuje do územia kraj časť Národného parku Nízke Tatry.

Vo vekovej štruktúre je pre viaceré okresy Prešovského kraja, v porovnaní s ostatnými krajmi a okresmi SR typický nadpriemerný podiel obyvateľstva v predproduktívnom a v produktívnom veku. Tento jav je charakteristický najmä v okresoch s vysokým podielom rómskeho obyvateľstva. V pohlavnej štruktúre obyvateľstva Prešovského kraja mierne prevládajú ženy (50,8 %).

Územie prešovského kraja je národnostne nehomogénne. Viac ako 9/10 predstavuje obyvateľstvo slovenskej národnosti. Najpočetnejšími menšinami sú rusínska a ukrajinská.

Z hľadiska medzinárodnej dopravy má Prešovský kraj významnú polohu na sever – juh, ale aj východ – západ. Prechádza ním dôležitý hlavný severný cestný koridor Bratislava – Žilina – Poprad – Prešov – Košice, v smere sever – juh východný medzinárodný koridor Poľsko – Stará Ľubovňa- Prešov a Poľsko – Svidník- Prešov, ktorý pokračuje po spoločnej trase do Košíc a Maďarska.

Čo sa týka leteckej dopravy na území regiónu je medzinárodné letisko Poprad, ktoré slúži hlavne pre región Tatier a ďalšie časti kraja majú letecké spojenie z medzinárodného letiska Košice.

Železničné trate medzinárodného, resp. celoštátneho významu sú Žilina – Košice – Medzilaborce a Plaveč – Prešov – Košice.

Verejnú autobusovú dopravu zabezpečujú linky Slovenskej autobusovej dopravy a linky súkromných prepravcov.

Kľúčové charakteristiky pre ďalší ekonomický rozvoj regiónu:

a) zaostávajúce miestne hospodárstvo

Príčiny zaostávania je možne rozdeliť do niekoľkých skupín:

- Nízka produktivita práce v sektoroch priemyslu a služieb
- Nízka miera využitia pracovných síl vzhľadom na vysokú nezamestnanosť, najmä v poľnohospodárstve
- Efektívnejšiemu rozvoju hospodárstva regiónu bráni aj nedostatočne vybudovaná infraštruktúra dopravných rýchlostných komunikácií.

b) nevyužitý rozvojový potenciál

Územie Prešovského samosprávneho kraja poskytuje veľký potenciál rozvoja a je schopný zvyšovať konkurencieschopnosť jeho hospodárstva. Medzi najsilnejšie stránky regiónu patria:

- Bohaté prírodné a kultúrno-historické danosti krajiny
- Strategická poloha na hranici troch krajín a v hraničnom pásme EÚ
- Mladá pracovná sila
- Priaznivé klimatické prostredie a pôdne pomery
- Výdatné zásoby minerálnych a liečivých prameňov a geotermálnych prameňov

© Vidiek, n. o.

c) únik mozgov

Stálym a pretrvávajúcim javom v regióne je dlhodobé vysťahovávanie sa miestnych obyvateľov, ktoré súvisí s nízkou atraktivitou existujúcich pracovných miest a nízkou priemernou mzdou. Preto dochádza k problémom s udržaním kvalifikovanej pracovnej sily.

d) sociálne napätie

Sociálne napätie v marginalizovaných skupinách obyvateľstva ide ruka v ruke so zaostávajúcim hospodárstvom. Problémom je aj regionálne rozmiestnenie a dostupnosť zariadení sociálnych služieb, najmä ide o penzióny a domovy dôchodcov.

e) znečistenie životného prostredia

Životné prostredie PSK kraja, predovšetkým jeho juhovýchodná časť, patrí k najviac znečisteným oblastiam na Slovensku. Oveľa dôležitejšie je, že toto znečistenie rastie a môže ohroziť ekologickú stabilitu. Aktuálnym problémom Prešovského kraja je aj neustále ohrozenie ničivými záplavami.

STEEP faktory

V analýze vonkajšieho prostredia bola použitá STEEP analýza, ktorá posudzuje vonkajšie faktory v jednotlivých oblastiach. Ide o problémy na krajskej a celoštátnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Zmeny, ktoré v spoločnosti neustále prebiehajú tieto faktory neustále ovplyvňujú a preto ich nemožno posudzovať oddelene.

Tabuľka 11 STEEP analýza

faktory		
Sociálna oblasť	**Hospodárska oblasť**	**Environmentálna oblasť**
Sociálne faktory	**Technologické a ekonomické faktory**	**Environmentálne faktory**
▪ Demografické zmeny ▪ Zmeny v životnom štýle ▪ Oslabovanie tradičných hodnôt v rodine	▪ Rýchle tempo inovácií technológii ▪ Postupná informatizácia spoločnosti ▪ Ekonomická kríza ▪ Nedostatočná kvalita podnikateľského prostredia v SR ▪ Slabá ekonomická výkonnosť PSK	▪ Globálne ekologické problémy ▪ Hrozba zmeny klímy a jej dôsledkov ▪ Klimatická a energetická politika štátu a EÚ

Zdroj: vlastné spracovanie

K STEEP analýze ešte patri aj analýza politických faktorov (analýza týchto faktorov je uvedená len informatívne nakoľko celý PHRSR obce je spracovávaný v troch oblastiach: sociálnej, hospodárskej a environmentálnej). Politické faktory sú dané najmä vstupom SR do NATO a EÚ v roku 2004, Schengenského priestoru v roku 2007, zavedením eura v roku 2009, globalizáciou ekonomiky a životného štýlu. Na zmiernenie dopadov ekonomickej krízy sú prijímané politické rozhodnutia v oblasti znižovania verejných výdavkov a zvyšovanie príjmov do štátneho rozpočtu, čo negatívne ovplyvňuje podnikanie i aktivity samospráv. Rozpočet Samosprávneho kraja je nižší v podobe nižších

© Vidiek, n. o.

príjmov z podielových daní čo sa následne prejavuje v oblasti financovania školstva a sociálnych služieb. U obyvateľstva je možné badať nízku dôveryhodnosť hlavne v oblasti justície a korupčného správania sa vo verejnej správe.

5 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Uvedená časť prezentuje orientačné plnenie cieľov predchádzajúceho PHRSR

Tabuľka 12 Ex-post hodnotenie

Cieľ	Hodnotenie
Zrekonštruovať zastarané a nevyhovujúce časti vodovodnej siete v obci a zabezpečiť obyvateľom dostatok kvalitnej pitnej vody	*splnené*
Usporiadať majetkovo právne vzťahy v obci nevyhnutné pre jej ďalší rozvoj	*splnené*
Zrekonštruovať miestne cestné komunikácie a dobudovať chodníky v častiach, kde je to nevyhnutné pre bezpečnosť občanov	*splnené*
Riešiť nevyhovujúce čakárne na autobusových zastávkach	*čiastočne splnené*
Zabezpečiť rekonštrukciu a reguláciu brehov a toku Tople, vtoku Topole do Tople v spolupráci so susednými obcami a mestom Giraltovce	*nesplnené*
Zabezpečiť kvalitné napojenie obyvateľov na internetovú sieť	*splnené*
Vybudovať kanalizačnú sieť a ČOV v obci a zabezpečiť pre obyvateľov obce kvalitnú pitnú vodu	*nesplnené*
Vybudovať cyklochodníky a pešie chodníky v obci s prepojením na susedné obce a Giraltovce	*nesplnené*
Doplniť existujúci športový areál o ďalšie športoviská, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľnočasové aktivity občanov	*čiastočne splnené*

Zdroj: vlastné spracovanie

6 SWOT ANALÝZY

Na základe analytickej časti Programu rozvoja obce boli spracované SWOT analýzy. Ich spracovaním sme získali nástroje potrebné na vypracovanie strategickej časti Programu rozvoja obce. Vyhodnotili sme silné a slabé stránky ako aj príležitosti a ohrozenia, ktoré sa týkajú danej oblasti. Silné a slabé stránky pomenúvajú súčasný stav riešenej problematiky v samospráve z hľadiska vnútorných faktorov – „čo je v súčasnosti v území pozitívne a negatívne. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na formovanie územia.

SWOT ANALÝZA

1. Oblasť: Technická a technologická infraštruktúra, doprava a komunikácie

Silné stránky	Slabé stránky
• vybudovaná plynofikácia, • verejný vodovod	• dobudovanie kanalizácie • nedostatok finančných zdrojov

© Vidiek, n. o.

• vhodné podmienky pre využívanie alternatívnych zdrojov energie, • vybudovaná sieť kvalitných chodníkov • dostatok pracovného potenciálu pre realizáciu verejných prác • dobrá geografická poloha v regióne • dostatočná hustota cestnej siete • vybudované energetické siete • čiastočné usporiadané pozemky • spoločná úradovňa v Giraltovciach • vhodné prírodné podmienky na rozvoj agroturistiky	• neusporiadané pozemkové majetkovo - právne vzťahy • obecná budova v zlom stave - interiér • nevyužívanie alternatívnych zdrojov energie • zlá kvalifikačná štruktúra pracovného potenciálu • chýbajúce technológie na využívanie prírodných zdrojov • neaktualizovaná technická dokumentácia k technickej infraštruktúre (štúdia) • nevybudovaná sieť cyklistických chodníkov • nevybudovaná cestná komunikácia R4 • zlý technický stav MŠ • zrušená ZŠ • problematická doprava žiakov do škôl • zastaralá telekomunikačná sieť • chýba železničná doprava • nepripravené pozemky a inžinierske siete pre IBV v rozšírenom intraviláne obce • nedostačujúce autobusové spojenie, hlavne cez víkendy
Príležitosti	**Ohrozenia**
• využívanie ľudských zdrojov obce pri budovaní obecnej infraštruktúry, projekty MPSV • čerpanie a využívanie fondov EU (EŠIF, a IROP,) • podporovanie vidieckeho turizmu v rámci MSRÚ MAS Topoľa a kompletizácie infraštruktúry štátom • vzbudenie záujmu VÚC o riešenie otázok technickej infraštruktúry	• slabý záujem štátu o kompletizáciu technickej infraštruktúry • povodne a živelné pohromy

2. Oblasť: Životné prostredie a odpadové hospodárstvo

Silné stránky	**Slabé stránky**
• zavedená separácia odpadu • fungujúci zberný dvor odpadu v Giraltovciach • vybudovaná plynofikácia obce • kvalitný vodný potenciál • rieka bohatá na ryby a rozvoj rybolovu	• nedobudovaná kanalizácia a ČOV • nízke ekologické povedomie občanov • nedostatky v separovanom zbere • chýbajúce oddychové zóny a parky • nedostatok obecnej zelene • nevybudované obecné kompostovisko

© Vidiek, n. o.

	• neexistujúca regulácia vodných tokov a ochrana pred povodňami • absencia využívania alternatívnych zdrojov energie • nevyužívanie možnosti zberu lesných plodov a húb
Príležitosti	**Ohrozenia**
• aplikácia možností spracovávania a využívania odpadu obcami a mikroregiónmi • plošná osvetová činnosť v rámci SR • prísne ukladanie sankcií znečisťovateľom životného prostredia úradmi	• extrémne výkyvy počasia • kalamity, prírodné katastrofy • mäkká legislatíva ochrany životného prostredia

3. Oblasť: Ekonomická aktivita, podnikanie, využívanie prírodných zdrojov, informatizácia obce a bezpečnosť

Silné stránky	**Slabé stránky**
• dostatok kvalifikovanej voľnej pracovnej sily • blízkosť miest Giraltovce, Prešov, Bardejov • dostupnosť finančných služieb • dobrá geografická poloha na medzinárodnej dopravnej tepne • dostatok vodných zdrojov	• nedostatok vhodných ubytovacích a pohostinských zariadení • zlý technický stav verejných budov a nedostatočná sieť drobných služieb • nevyužívanie plodov z ovocných sadov a zeleniny na výkup a konzervovanie
Príležitosti	**Ohrozenia**
• pozitívne legislatívne zmeny v oblasti podnikania • kooperácia samosprávy, podnikateľov a neziskového sektoru rámci územia MAS Topoľa • dostatok zdrojov EÚ na vytváranie nových pracovných miest	• prírodné katastrofy a kalamity • deštruktívny vplyv podnikateľských lobistických skupín a zneužívania konkurencie v podnikaní.

4. Oblasť: Cestovný ruch a propagácia

Silné stránky	**Slabé stránky**
• existujúca možnosť spolupráce s Poľskom • výhodná geografická poloha • existencia atrakcií priamo v regióne	• absencia informačných služieb a propagačných materiálov • nevybudovaná rýchlostná komunikácia R4

© Vidiek, n. o.

• blízkosť miest Stropkov, Svidník, Prešov, Bardejov • blízkosť atrakcií, pamiatok, rekreačných oblastí • potenciál pre budovanie cyklotrás • lokalita bohatá na folklórne tradície • výučba študijných odborov súvisiacich s cestovným ruchom	• nedobudované a neoznačené turistické chodníky a cyklochodníky • nedostatočná spolupráca so susediacimi regiónmi • slabá propagácia remesiel v lokalite • nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb vidieckeho turizmu • neexistuje kúpalisko, prírodná plocha na kúpanie • chýbajúce pohostinské zariadenia s podávaním tradičných jedál • absencia turistických informačných tabúľ • neexistuje lyžiarske stredisko, klziská • nepripravenosť na poskytovanie služieb lovného cestovného ruchu (poľovníctvo a rybárstvo)a agroturizmu
Príležitosti	**Ohrozenia**
• podpora malých a stredných podnikateľov v CR zo strany štátu • spolupráca s informačnými centrami • regionálne a nadregionálne sieťovanie samospráv • masívna podpora CR zo strany štátu • sieťovanie s centrami CR v regióne • zriadenie informačného a poradenského centra • vytváranie balíkov služieb pre návštevníkov obce • maximálne využívanie modernizovaného amfiteátra v Giraltovciach • koordinácia kultúrnych a spoločenských podujatí prostredníctvom MAS Topoľa pre celé územie.	• klimatické riziká • zlé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestového ruchu • legislatíva obmedzujúca rozvoj turizmu

5. Oblasť: Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Silné stránky	**Slabé stránky**
• rekonštruovaná poliklinika v Giraltovciach • rozšírenie odborných ambulancii lekárov v Giraltovciach • lekárne v Giraltovciach • rehabilitačné služby • sociálne služby v Giraltovciach	• nedostatočné kapacity pre umiestnenie chorých a odkázaných ľudí (denný stacionár) • chýbajúca výdajňa pre poskytovanie stravy • chýba lôžkové nemocničné oddelenie v dostupnosti 25 km • chýbajúca prepravná služba pre chorých a sociálne odkázaných • absencia klubu dôchodcov v obci

© Vidiek, n. o.

	• chýbajú poradenské centrá pre nezamestnaných • absencia služieb pre chorých a sociálne odkázaných občanov (absencia terénnych sociálnych služieb) • finančne nezabezpečená podpora opatrovateľských služieb zo strany štátu
Príležitosti	**Ohrozenia**
• vznik a angažovanie mimovládnych organizácií v sociálnej a zdravotníckej oblasti • kooperácia v rámci územia MAS Topoľa a euroregiónu • získavanie prostriedkov zo ŠR obce na sociálne služby	• prevládanie konzumného spôsobu života • nepriaznivý demografický vývoj • zhoršovanie zdravotného stavu dôchodcov

6. Oblasť: Vzdelanie, kultúra a šport

Silné stránky	**Slabé stránky**
• možnosť napojenia na internet • výučba informatiky v školách • dostatočná sieť MŠ a ZŠ v okolí • výučba jazykových kurzov v Giraltovciach • existencia Základnej umeleckej školy v Giraltovciach • existujúci kultúrny dom • existencia periodických aktivít: plesy, maškarné bály, MDŽ, Deň detí, Deň matiek, posedenia s dôchodcami • pravidelné zastávky bibliobusu • funguje dobrovoľný hasičský zbor • klub pre mládež • usporadúvajú sa športové turnaje obecné aj medziobecné a regionálne	• absencia atraktívnych študijných odborov potrebných na trhu práce • absencia rekvalifikačných kurzov • absencia kurzov na ukončenie vzdelania ZŠ, SŠ (maturita) • neprístupnosť obyvateľov k vzdelávacím aktivitám 3. veku • absencia detských ihrísk a verejných priestranstiev • nefungujú vzdelávacie aktivity 3. veku • absencia múzea • absencia oddychových zón • chýbajúce ochotnícke divadlo • absencia riadených klubových činností
Príležitosti	**Ohrozenia**
• kultúrne výmeny na regionálnej a nadregionálnej úrovni • príprava a realizácia projektov EÚ • podpora kultúry, vzdelávania a športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi • spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami	• deštruktívny vplyv západnej kultúry • odliv mladých ľudí z obce a regiónu • negatívny demografický vývoj

© Vidiek, n. o.

6.1 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE ŽELEZNÍK

Obec Železník je súčasťou vyššieho územného celku Prešov a územia MAS Topoľa. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Železník:

Poľnohospodárstvo:
- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané, hovädzí dobytok a oviec a kôz) adovoz lacnejších dotovaných potravín z Poľska;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárskych podnikoch
- zanedbané pestovanie zeleniny, zemiakov a ovocných sadov,

Priemysel:
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby, znižuje nadhodnotu;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov,

Služby:
- výrazné disparity vo vzťahu obce a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej konkurencie aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky,

Technická infraštruktúra:
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy a oneskorená výstavba rýchlostnej komunikácie R 4
- nevybudovaný verejný vodovod
- znižovanie rozlohy najmä pasienkov náletovými drevinami;

Sociálno – spoločenská oblasť:
- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest v obci.

Faktory rozvoja obce Železník

V poľnohospodárstve:
- obnova ovocných sadov, pestovania zeleniny a iných netradičných plodín dáva možnosti rozvoja agrofariem, kde majú najmä mladí farmári možnosť realizácie podnikateľských

© Vidiek, n. o.

zámerov s možnosťou získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci PRV a využívať kvalitu pôdneho fondu na pestovanie netradičných ekologických potravín a živočíšnej výroby,

V službách:

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty so zahraničnými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia a medzinárodnej spolupráce na úseku vidieckeho CR s prípravou jedál z bio potravín.

V technickej infraštruktúre:

- polohový potenciál obce,
- využitie biomasy a bioplynu;

V sociálno-spoločenskej infraštruktúre:

- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotníckych zariadení.

STRATEGICKÁ ČASŤ

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Strategickým cieľom PHRSR je uplatňovaním postupov strategického rámca pomocou integrovaných plánov a vytvorením partnerstiev dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj obce s maximálnym využitím ekonomických, environmentálnych a ľudských zdrojov a to určením si hlavných priorít a špecifických cieľov a realizáciou opatrení naplniť v roku 2024 víziu obce Železník.

7 VÍZIA OBCE ŽELEZNÍK

Vízia obyvateľov obce Železník do roku 2024

„My obyvatelia obce Železník po roku 2024 žijeme v území MAS TOPOĽA, kde vďaka modernej poľnohospodárskej veľkovýrobe a farmárskej malovýrobe bioproduktov, dobudovanej technickej infraštruktúre, poskytuje podmienky najmä pre rozvoj agroturistiky i v našej obci, čo aktívne vplýva na vznik flexibilných podmienok na vytváranie nových pracovných príležitosti. Rozvoj ďalších podnikateľských aktivít v malovýrobe a službách, rozvinutej siete sociálnych služieb a všestranných podmienok pre aktivity vo voľnom čase v čistom a zdravom prostredí - to všetko sa podieľalo na neustálom ekonomickom a spoločenskom raste obce Železník, najmä pri uspokojovaní všestranných potrieb nás, obyvateľov i návštevníkov obce“.

7.1 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Hospodárska oblasť

Snahou obce v oblasti ekonomického rastu je zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce, zvýšenie jej konkurencieschopnosti, rozvoj malého podnikania (založenie sociálneho podniku) a stredného podnikania ako i efektívneho využívania dlhodobo nezamestnaných v malých obecných službách

© Vidiek, n. o.

a aktivačných prácach ako i využívaním projektov podľa výziev MPSVaR. V roku 2020 predpokladáme zníženie nezamestnanosti v obci o 2 %.

V oblasti technickej infraštruktúry obec vynaloží maximálne úsilie o presvedčení obyvateľov obce na výstavbu kanalizácie a ČOV.

V oblasti cestnej infraštruktúry sa obec plánuje zamerať na predĺženie, úpravu a rekonštrukciu miestnych komunikácií, ktoré sú v správe obce. Na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky je zámerom obce vybudovať dopravné značenie.

Dôležitou súčasťou rozvoja obce je oblasť cestovného ruchu. Obec sa chce zamerať na vzdelanie obyvateľov - poskytovateľov ubytovacích služieb a na vybudovanie cykloturistického chodníka do Giraltoviec a úzkej spolupráce s Informačným a poradenským centrom v Giraltovciach.

Sociálna oblasť

V oblasti vzdelávania je cieľom obce zlepšiť kvalitu vzdelávania využívaním nových vzdelávacích metód.

V oblasti kultúry je cieľom obce je dokončenie rekonštrukcie KSB a starého kultúrneho domu.

V oblasti rozvoja športu sa chce obec zamerať na rekonštrukciu a obnovu športovísk v obci a náučných chodníkov.

Environmentálna oblasť

Víziou obce v environmentálnej oblasti je vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženosti životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry.

Dôležitým prvkom v oblasti životného prostredia je aj zníženie produkcie odpadov a zvýšenie množstva odseparovaného odpadu obyvateľmi obce. Dosiahnutie tohto cieľa chce obec podporiť prostredníctvom environmentálnej výchovy žiakov a zvyšovania environmentálneho povedomia obyvateľov obce prostredníctvom osvetových aktivít.

Obec sa chce zamerať na zlepšenie kvality povrchových vôd prostredníctvom čistenia a úpravy brehov potokov, vysádzaním vhodných drevín.

8 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce obsahuje zoznam opatrení a aktivít uskutočnenie ktorých je potrebná na zabezpečenie realizácie PHRSR obce. Obsahuje konkrétne zámery vedenia obce a občanov obce v oblasti hospodárskej, oblasti environmentálnej a sociálnej až po úroveň opatrení a jednotlivých aktivít potrebných k naplneniu cieľov v daných oblastiach.

Tabuľka 13 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v sociálnej oblasti

Sociálna oblasť			
Cieľ	**Opatrenie**	**Aktivita**	**Suma**

© Vidiek, n. o.

1.1 . Doplnenie a skvalitnenie ponuky pre rekreačný šport	1.1.1. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	Vypracovanie projektovej dokumentácie	2 000 Eur
		Vybudovanie viacúčelového športového ihriska	70 000 Eur
1.2. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských a školských zariadení	1.2.1. Rekonštrukcia a modernizácia školskej infraštruktúry	Vypracovanie projektovej dokumentácie	1 500 Eur
		Výstavba detského ihriska	34 000 Eur
	1.2.2. Obnova školských zariadení	Vypracovanie projektovej dokumentácie	3 000 Eur
		Rekonštrukcia MŠ	70 000 Eur
		Úspora energetickej náročnosti v MŠ	30 000 Eur
1.3 Zrekonštruovanie a využitie obecných budov	1.3.1 Rekonštrukcia budovy ZŠ na nájomné byty	Vypracovanie projektovej dokumentácie	10 000 Eur
		Rekonštrukcia budovy ZŠ	320 000 Eur
	1.3.2 Rekonštrukcia Domu smútku	Vypracovanie projektovej dokumentácie	3 000 Eur
		Rekonštrukcia Domu smútku	50 000 Eur
	1.3.3 Oplotenie cintorína	Vypracovanie projektovej dokumentácie	1 000 Eur
		Výstavba nového oplotenia cintorína	35 000 Eur

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 14 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v hospodárskej oblasti

Hospodárska oblasť			
Cieľ	**Opatrenie**	**Aktivita**	**Suma**
2.1. Zabezpečenie účinnej propagácie obce	2.1.1 Propagačná činnosť v oblasti cestovného ruchu v súčinnosti s RIAPC	Podpora marketingu a manažmentu služieb, spolupráca s Informačným a poradenským centrom v Giraltovciach	500 Eur
	2.1.2. Budovanie informačných tabúľ	Spracovanie informačných tabúľ a ich vyhotovenie	500 Eur
		Inštalácia informačných tabúľ	1500 Eur

© Vidiek, n. o.

Hospodárska oblasť			
	2.1.3. Aktualizácia webovej stránky obce	Zabezpečenie finančných prostriedkov	200 Eur
2.2. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií	2.2.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Vypracovanie projektovej dokumentácie	2 000 Eur
		Rekonštrukcia miestnych komunikácií	150 000 Eur
		Rekonštrukcia zastávok SAD	40 000 Eur
2.3. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	2.3.1. Zabezpečiť odvádzanie odpadových vôd	Vypracovanie projektovej dokumentácie	10 000 Eur
		Vybudovanie kanalizácie	1 200 000 Eur
	2.3.2. Zabezpečiť čistenie odpadových vôd	Vypracovanie projektovej dokumentácie	3 000 Eur
		Vybudovanie ČOV	800 000 Eur
	2.3.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Vypracovanie projektovej dokumentácie	2 500 Eur
		Rekonštrukcia verejného osvetlenia	28 000 Eur
	2.3.4. Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Vypracovanie projektovej dokumentácie	3 000 Eur
		Rekonštrukcia obecného rozhlasu	22 000 Eur
	2.3.5 Dobudovanie vodovodnej siete v nových lokalitách	Vypracovanie projektovej dokumentácie	5 000 eur
		Dobudovanie vodovodnej siete	40 000 Eur
2.4 Zvýšenie bezpečnosti v obci	2.4.1 Prevencia proti krádežiam	Inštalácia kamerového systému	10 000 Eur
2.5 Rekonštrukcia KSB	2.5.1 Rekonštrukcia KSB	Vypracovanie projektovej dokumentácie	3 500 Eur
		Rekonštrukcia interiérov a exteriérov KSB	220 000 Eur
2.6 Multifunkčné využitie budovy OcÚ	2.6.1 Vznik multifunkčného kultúrneho zariadenia	Vypracovanie projektovej dokumentácie	5 000 Eur
		Rekonštrukcia budovy OcÚ so znížením energetickej náročnosti	350 000 Eur

Zdroj: vlastné spracovanie

© Vidiek, n. o.

Tabuľka 15 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť			
Cieľ	**Opatrenie**	**Aktivita**	**Suma**
3.1. Likvidácia komunálneho odpadu	3.1.1. Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu	Zabezpečenie vhodných podmienok pre realizáciu separovaného zberu	15 000 Eur
		Zabezpečenie vhodných nádob na separovaný zber	23 000 Eur
3.2 Ochrana vôd	3.2.1. Výstavba proti povodňových opatrení	Vypracovanie projektovej dokumentácie	10 000 Eur
		Výstavba proti povodňových opatrení	50 000 Eur
		Spevnenie brehov potokov	50 000 Eur
		Revitalizácia vodného toku – úprava koryta, spevnenie brehov, prehĺbenie	300 000 Eur
3.3. Ochrana ostatných súčastí ŽP	3.3.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	Vypracovanie projektovej dokumentácie	2 000 Eur
		Výstavba a revitalizácia obecnej oddychovej zóny, úprava tvorba verejných priestranstiev	10 000 Eur
		Výsadba zelene na voľných priestranstvách v obci	3 000 Eur
3.4. Likvidácia nezákonne umiestneného odpadu	3.4.1. Riešenie čiernych skládok	Odstránenie a monitorovanie čiernych skládok	2 000 Eur

Zdroj: vlastné spracovanie

9 EX ANTE HODNOTENIE

Samospráva identifikovala projekty, ktoré plánuje realizovať v Programovom období 2015 - 2024 v jednotlivých oblastiach. Realizáciou týchto projektov dôjde k zatraktívneniu územia obce a zvýšenie úrovne poskytovaných služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce.

Oblasť hospodárska:

- Uzatvorenie dohody s Regionálnym a informačným a poradenským centrom s poskytovateľmi služieb v oblasti vidieckeho CR
- Inštalácia informačných tabúľ
- Spracovanie bulletínov a máp v spolupráci MAS Topoľa a RIAPC
- Vybudovanie nových turistických tras, využitie členov združení
- Výstavba cykloturistického chodníka do Giraltoviec a okolitých obcí smerom na Babie s osadením informačných tabúľ
- Výstavba miestnych komunikácií z dôvodov IBV
- Vybudovať kanalizáciu
- Rekonštrukcia rozhlasu
- Rozšírenie rozvodov elektrickej energie, plynu a pitnej a odpadovej vody z dôvodov výstavby
- Rekonštrukcia domu smútku
- Vytvorenie prístupu širokopásmového internetu
- Rozšírenie služieb CR

© Vidiek, n. o.

Oblasť environmentálna:

- Zabezpečenie vhodných nádob na separovaný zber
- Likvidácia čiernej skládky
- Výstavba zberného miesta na zhromažďovanie separovaného odpadu
- Prechod na alternatívne zdroje vykurovania domácnosti a budov vo vlastníctve obce
- Spevnenie brehov potoka
- Dostavba ČOV
- Výstavba a rozšírenie obecného parku
- Revitalizácia zelených plôch v obci
- Obstaranie technológie na výrobu štiepky vrátane skladového hospodárstva
- Organizácia školení v oblasti ochrany ŽP a vidieckeho CR

Oblasť sociálna:

- Rekonštrukcia a rozširovanie vhodných stavebných objektov v obci na sociálne služby
- Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov patriacich obci
- Zriadenie denného stacionára
- Rekonštrukcia interiérov kultúrneho zariadenia
- Výstavba multifunkčného ihriska
- Rekonštrukcia materskej školy
- Spracovať koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme
- Spracovanie kalendára kultúrnych podujatí v obci
- Aktualizácia webovej stránky

10 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačnú časť Programu rozvoja obce tvorí opis organizačného zabezpečenia riadenia, zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi a subjektmi pri realizácií jednotlivých cieľov vyplývajúcich z *Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Železník na roky 2015 – 2024.*

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHRSR

Realizácia Programu rozvoja obce Železník bude pozostávať z vykonávania navrhnutých aktivít. Zoznam kľúčových aktivít bude prerokovaný na obecných zastupiteľstvách a verejných zasadnutiach obce a bude každoročne aktualizovaný podľa potrieb obce a možností financovania. Manažment obce plní vo vzťahu k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja nasledovné úlohy:

- vyčlenenie finančných prostriedkov potrebných na plánované aktivity
- realizácia projektov, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné
- monitorovanie realizácie projektov a plnenia úloh vyplývajúcich z programu rozvoja obce

© Vidiek, n. o.

Komunikačná stratégia

O realizácií jednotlivých aktivít, ktoré sú plánované v rámci spracovaného Programu rozvoja obce bude verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky obce, úradnej tabule a na verejných zhromaždeniach. Každý rok sa uskutoční stretnutie pracovnej skupiny pre monitorovanie a hodnotenie PHRSR z dôvodu aktualizácie a realizácie jednotlivých aktivít ich finančnej hodnoty, časového harmonogramu, zdrojov financovania a súladu realizácie so schváleným PHRSR obce.

Monitorovanie a hodnotenie

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHRSR. Obec bude postupovať podľa Plánu priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2024. Výstupom procesu bude správa o monitorovaní a správa o hodnotení, s ktorou budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva v Kračúnovciach, pracovníci obecného úradu a verejnosť.

Plán priebežného hodnotenia PHRSR na programové obdobie 2015 -2024 zahŕňa výkon kontroly a spôsob hodnotenia PHRSR. Hodnotenie jednotlivých časti PHRSR alebo PHRSR ako celku je definované dôvodom výkonu kontroly a periodicitou výkonu kontroly.

Dôvodom pre výkon hodnotenia na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva, koordinátora PHRSR prípadne na základe podnetu zo strany kontrolóra obce, na základe auditu prípadne na základe protokolu NKÚ SR môže byť nesúlad spracovaného PHRSR s jeho jednotlivými cieľmi a aktivitami na ich splnenie a ich skutočnou realizáciou či po stránke obsahovej alebo finančnej.

Hodnotením získame poznatky, ktoré môžeme zapracovať do už schváleného PHRSR obce ich doplnením a následne jeho schválením členmi obecného zastupiteľstva.

Periodicita tohto hodnotenia u strategického hodnotenia je 2 roky po schválení PHRSR a tematické hodnotenie každý rok po schválení PHRSR počas celého programového obdobia 2015 – 2024. Ostatné druhy hodnotení PHRSR budeme realizovať na základe vzniknutej spoločenskej potreby.

Tabuľka 16 Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 – 2024

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2017	Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, koordinátora PHRSR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	2016	Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, podnetu občanov, koordinátora PHRSR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	Na základe nesúladu medzi plánovanými aktivitami a cieľmi so skutočnosťou
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	priebežne	Nesúlad medzi cieľmi stanovenými v PHRSR a ich značnom odklone v skutočnosti
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby, návrh na revíziu prípadne doplnenie PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	priebežne	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov, podnetu kontrolóra obce, podnetov z kontroly, na základe auditu, na základe protokolu NKÚ SR

© Vidiek, n. o.

alebo jeho časti		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby

Zdroj: Vlastné spracovanie

11 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán obsahuje zoznam najväčších projektov na daný rozpočtový rok s výhľadom na najbližšie roky a zahŕňa časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít z PHRSR.

V akčnom pláne sú zaznamenané jednotlivé aktivity v rámci jednotlivých oblasti, ktoré sú realizované v danom roku a ktoré plánuje obec realizovať v najbližších rokoch. Je tam uvedený stručný popis aktivity, zapojenie subjektov alebo partnerov a objem a zdroje finančných prostriedkov potrebných na realizáciu jednotlivých aktivít.

Aktualizácia akčného plánu bude vykonávaná 1 x ročne na základe už realizovaných aktivít s výhľadom na realizáciu aktivít na základe predpokladaných výziev z jednotlivých Operačných programov prípadne na základe realizácie aktivít z ich zdrojov vrátane rozpočtu obce.

Pri spracovaní akčného plánu sa vychádzalo z tabuľky ex – post hodnotenia PHRSR za predchádzajúce plánovacie obdobie a priorít realizovania jednotlivých aktivít, ktoré sú v danom čase aktuálne realizovateľné. Akčný plán tvorí prílohu k PHRSR obce Železník.

12 FINANČNÁ ČASŤ

Vo finančnej časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sú uvedené viac zdrojové formy financovania, ktoré budú priebežne dopĺňané na základe Operačných programov a iných možných finančných zdrojov, z ktorých bude realizácia jednotlivých opatrení financovaná.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu.

Tabuľka 17 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení

Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Sociálna oblasť							
Opatrenie 1.1.1.	*58 630*	43 972,5	14 657,5	0,00	0,00	*58 630*	0,00
Opatrenie 1.2.1.	*66 000*	49 500	16 500	0,00	0,00	*66 000*	0,00
Opatrenie 1.2.2.	*60 000*	48 000	9 000	0,00	3 000	*60 000*	0,00
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 2.1.1.	*500*	375	125	0,00	0,00	*500*	0,00
Opatrenie 2.1.2.	*2 000*	1 500	500	0,00	0,00	*2 000*	0,00
Opatrenie 2.1.3.	*200*	0,00	0,00	0,00	200	*200*	0,00
Opatrenie 2.2.1.	*29 000*	23 200	4 350	0,00	1 450	*29 000*	0,00
Opatrenie	*32 000*	25 600	4 800	0,00	1 600	*32 000*	0,00

© Vidiek, n. o.

Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
2.2.2.							
Opatrenie 2.3.1.	*402 000*	0,00	402 000	0,00	0,00	*402 000*	0,00
Opatrenie 2.3.2.	*102 000*	0,00	102 000	0,00	0,00	*102 000*	0,00
Opatrenie 2.3.3.	*45 000*	36 000	6 750	0,00	2 250	*45 000*	0,00
Opatrenie 2.3.4.	*9 000*	0,00	0,00	0,00	9 000	*9 000*	0,00
Opatrenie 2.3.5.	*515 000*	0,00	515 000	0,00	0,00	*515 000*	0,00
Opatrenie 2.4.1	*8 000*	6 400	1 200	0,00	400	*8 000*	0,00
Opatrenie 2.5.1	*223 500*	178 800	33 525	0,00	11 175	*223 500*	0,00
Opatrenie 2.6.1	*355 000*	284 000	53 250	0,00	17 750	*355 000*	0,00
Environmentálna oblasť							
Opatrenie 3.1.1.	*33 000*	0,00	29 700	0,00	3 300	*33 000*	0,00
Opatrenie 3.2.1.	*410 000*	0,00	389 500	0,00	20 500	*410 000*	0,00
Opatrenie 3.3.1.	*15 000*	11 250	3 750	0,00	0,00	*15 000*	0,00
Opatrenie 3.4.1	*2 000*	1 600	400	0,00	0,00	*2 000*	0,00

Zdroj: vlastné spracovanie

© Vidiek, n. o.

13 ZÁVER

Spracovaním PHRSR obce Železník vznikol strategický strednodobý dokument v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a územia MAS TOPOĽA a je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja obce v jej jednotlivých oblastiach.

Tabuľka 18 Postup tvorby PHRSR - záver

Dokument	
Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Železník
Štruktúra:	Úvod, Analytická časť, Strategická časť, Programová časť, Realizačná časť, Finančná časť a Záver
Spracovanie	
Forma spracovania:	Na základe mandátnej zmluvy
Obdobie spracovania:	Apríl – December 2015
Riadiaci tím:	4 členovia, 5 stretnutí
Pracovné skupiny:	3 pracovné skupiny, 9 členov, 9 stretnutí
Externá odborná spolupráca:	Riadiaci tím MSRÚ MAS Topoľa
Účasť verejnosti :	Komunikácia s verejnosťou, 30 osôb
Nálady na spracovanie:	300 EUR
Prerokovanie	
Prerokovanie v komisiách samosprávy - verejné pripomienkovanie nebolo vznesené	
Schválenie	
Obecné zastupiteľstvo v Železníku schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Železník do roku 2024	

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencie schopnosť regiónu.

PHRSR je otvorený dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný podľa vyžadujúcich si potrieb na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v programe má obecné zastupiteľstvo, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve. Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

© Vidiek, n. o.

Kolektív spracovateľov PHRSR obce Železník ďakuje všetkým zúčastneným za vynaložené úsilie a čas.

Predmetný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 11.12.2015 uznesením č. 5/2015.

....

pečiatka obce Ing. Andrej Mitaľ - starosta obce

© Vidiek, n. o.

AKČNÝ PLÁN OBCE ŽELEZNÍK

Problém 1 : Nevyhovujúci stav objektu KSB

Opatrenie 1: V interiéri výmena nevyhovujúcej podlahy, hygienických zariadení a zníženie stropu, v exteriéri úprava fasády a strechy

Cieľ 1.1: Rekonštrukcia Kultúrno – správnej budovy

Nositeľ projektu	**Miesto realizácie**	**Časový harmonogram**		**Finančná náročnosť**
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	1 rok	2016	223 500 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie Od - do**	**Sumár v EUR**
1.1.1	Spracovať projektovú dokumentáciu	2016	3 500
1.1.2	Ohlásenie stavebných úprav	2016	-
1.1.3	Rekonštrukcia exteriérov	2016	220 000

Problém 2 : Nevyhovujúci stav a vysoká energetická náročnosť MŠ

Opatrenie 2 : Výmena okien, vonkajšie zateplenie budovy, vonkajšia úprava fasády, výmena krytiny na streche

Cieľ 2.1: Rekonštrukcia MŠ a úspora energetickej náročnosti

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	1 rok	2016	103 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie Od - do**	**Sumár v EUR**

© Vidiek, n. o.

2.1.1	Zjednodušená projektová dokumentácia	2016	3 000
2.1.2	Úspora energetickej náročnosti v MŠ	2016	30 000
2.1.3	Rekonštrukcia MŠ	2016	70 000

Problém 3: Zastaralá budova OcÚ a nedostatočné využité priestory

Opatrenie 3: Vonkajšie úpravy vrátane opravy strešnej konštrukcie a výmeny krytiny, úprava nevyužitých priestorov pre zriadenie klubu mladých a klubu dôchodcov vrátane rekonštrukcie hygienických zariadení, vznik multifunkčného verejného zariadenia

Cieľ 3.1 : Rekonštrukcia budovy OcÚ so znížením energetickej náročnosti na jej multifunkčné využitie

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	3 roky	2016 - 2018	355 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie Od - do**	**Sumár v EUR**
3.1.1	Spracovať projektovú dokumentáciu	2016	5 000
3.1.2	Ohlásenie stavebných úprav	2016	-
3.1.3	Rekonštrukcia budovy OcÚ	2017-2018	350 000

Problém č. 4 : Nedostatočné športové zariadenia pre obyvateľov ako i účastníkov vidieckeho turizmu

Opatrenie 4: Zabezpečiť priestory pre výstavbu viacúčelového ihriska

Cieľ 4.1: Výstavba viacúčelového ihriska

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	1 rok	2016	72 000 EUR

© Vidiek, n. o.

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie** **Od - do**	**Sumár** **v EUR**
4.1.1	Projektová dokumentácia	2016	2 000 Eur
4.1.2	Vyjadrenia k PD	2016	-
4.1.3.	Výstavba viacúčelového ihriska	2016	70 000

Problém 5 : Chýbajúce detské ihrisko pre matky s deťmi

Opatrenie 5: Zabezpečiť priestory pre výstavbu detského ihriska

Cieľ 5.1 : Výstavba detského ihriska

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	1 rok	2016	35 500 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie** **Od - do**	**Sumár** **v EUR**
5.1.1	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami	2016	1 500
5.1.2	Ohlásenie stavebných úprav	2016	
5.1.3	Vybudovanie detského ihriska	2018	34 000

Problém 6 : Nevyužívaná Základná škola, ktorá chátra

Opatrenie 6: Po prehodnotení projektantom je škola vhodná na prestavbu štyroch nájomných bytov

Cieľ 6.1 : Prestavba základnej školy na nájomné byty

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	

© Vidiek, n. o.

Obecný úrad Železník	Obec Železník	2 roky	2016 - 2017	330 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie** **Od - do**	**Sumár** **v EUR**
6.1.1	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami	2016	10 000
6.1.2	Ohlásenie stavebných úprav	2017	-
6.1.3	Realizácia stavebných úprav	2017	320 000

Problém 7 : Nevyhovujúci a zastaralý stav obecného rozhlasu

Opatrenie 7: Výmena rozvodov a rozhlasových telies

Cieľ 7.1 : Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník		2016	25 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie** **Od - do**	**Sumár** **v EUR**
7.1.1	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami	2016	3 000
7.1.2	Ohlásenie úprav	2016	-
7.1.3	Realizácia elektroinštalačných úprav	2018	22 000

Problém 8 : Riziko povodní a vylievania sa koryta vodného toku v obci

Opatrenie 8: Regulácia miestneho potoka v obci

Cieľ 8.1 : 1. Etapa regulácie vodného toku v časti obce

© Vidiek, n. o.

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	1 rok	2017	52 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie Od - do**	**Sumár v EUR**
8.1.1	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami	2017	2 000
8.1.2	Ohlásenie úprav	2017	-
8.1.3	Revitalizácia, úprava koryta, spevnenie brehov	2017	50 000

Problém 9 : Neexistujúce oplotenie cintorína

Opatrenie 9: Vymedzenie územia cintorína novým oplotením

Cieľ 9.1 : Oplotenie cintorína

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	1 rok	2017	36 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie Od - do**	**Sumár v EUR**
9.1.1	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami	2017	1 000
9.1.2	Ohlásenie úprav	2017	-
9.1.3	Výstavba nového oplotenia cintorína	2017	35 000

Problém 10 : Nevybudovaná kanalizácia a ČOV

Opatrenie 10: Zabezpečiť odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Cieľ 10.1 : Vybudovanie ČOV

© Vidiek, n. o.

Nositeľ projektu	Miesto realizácie	Časový harmonogram		Finančná náročnosť
		dĺžka	dátum	
Obecný úrad Železník	Obec Železník	2 roky	2019 - 2020	2 013 000 EUR

Aktivity:

Číslo:	**Aktivita:**	**Trvanie Od - do**	**Sumár v EUR**
10.1.1	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami k ČOV	2019	3 000
10.1.2	Projektová dokumentácia s potrebnými vyjadreniami ku kanalizácii	2019	10 000
10.1.3	Výstavba kanalizácie	2019	1 200 000
10.1.4	Výstavba čističky odpadových vôd	2020	800 000

© Vidiek, n. o.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
Gestor CLLD	Hlavným orgánom zodpovedným za koordináciu prípravy a implementácie CLLD na národnej úrovni je sekcia rozvoja vidieka a priamych platieb MPRV SR
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
MAS	Miestna akčná skupina
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Nariadenie (EÚ) 1303/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (všeobecné nariadenie),
Nariadenie (EÚ) 1305/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005,
NFP	Nenávratný finančný príspevok
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2020
RO	Riadiaci orgán
SR	Slovenská republika
Stratégia CLLD	Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok z PRV – projekt
príručka	Príručka pre žiadateľa o NFP
príručka 19.2	Príručka pre žiadateľa v rámci podopatrenia 19.2 -
Zákon o EŠIF	Zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Systém riadenia	Systém riadenia PRV 2014 -2020
Systém riadenia CLLD	Systém riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020
Výberová komisia	Výberová komisia pre schvaľovanie stratégií CLLD a výber MAS (ďalej len „Výberová komisia“) je zriadená gestorom CLLD ako spoločný orgán

© Vidiek, n. o.

	zložený z členov riadiaceho orgánu pre PRV a riadiaceho orgánu pre IROP. Výberová komisia sa zriaďuje za účelom organizovania celého výberového procesu Miestnych akčných skupín (ďalej len „MAS“) v rámci podopatrenia 19.2 PRV, vrátane zabezpečenia hodnotenia predložených projektových zámerov pre Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (ďalej len „stratégie“) a overenia vhodnosti zadefinovania hodnotiacich a výberových kritérií predkladaných jednotlivými MAS pre plánované opatrenia a následne predkladané žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej „ŽoNFP“). Na základe finančných alokácií Výberová komisia odporučí aby príslušným MAS bol po splnení podmienok podľa poradia udelený štatút MAS zo strany PPA.

© Vidiek, n. o.

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2014 - 2020
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR PSK),
6. RIÚS PSK 2014 – 2020
7. Národný program reforiem, máj 2012,
8. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
9. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
10. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
11. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
12. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
13. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
14. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
15. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
16. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
17. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
18. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
19. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
20. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
21. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
22. Interné materiály obce
23. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000
24. www.statistics.sk
25. Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

© Vidiek, n. o.